

ארכיון 017
Y.W.O. - NEW YORK

- 1 - ABRAMS NATAN - העד היה ברוסיה בעת השואה - לעדות אין קשר לשואה
- 2 - FILIP JDELMAN - העד מספר על גטו KRAKOW ועל גורל אישתו וילדיו - הוא היה בעל מקצוע נדרש בתחום ההנעלה ונשלח יחד עם 200 יהודים בעלי מקצוע בתחום הפרוונות למנזר עזוב בקרבת העיר - עד דצמבר 1944 היה באותו מנזר ולאחר מכן מחנות נוספים ומסע המות
- 3 - AJZENBACH FRANKA - העדה מספרת קורותיה - הייתה עם אמה במחנה STRASENHOF ליד RIGA - היא טוענת שבמחנה זה היה קרמטוריום פעיל בו שרפו יהודים אחרי שנעשתה סלקציה - לקחו לקרמטוריום את אמה וזה קרה ביוני 1944 - היא עוברת את מצעד המות ושורדת עם רגליים קפואות
- 4 - AIZENBACH JOSZUA - העד מספר על גטו LODZ משם נשלח ל - AUSCHWITZ - הוא מגיע למחנה FRIEDLAND בגרמניה שם הוא זוכה לשחרור
- 5 - AKERMAN RYWKA - העדה מספרת על העיירה BYCHOWA ועל העיירה BELZYCE - **זאת עדות ארוכה ומרגשת** - יש בה גם ביטוי לספקות לגבי אלוהים ואמונה - בתוך העדות יש סיפור על פגישה עם שלושה צעירים בני משפחה אחת - הם בנים של חקלאים מאחד הכפרים באזור BYCHOWA - **הם מקפידים על אכילת אוכל כשר למרות תנאי הרעב הנורא** - העדה נמצאת אתם בתקופה האחרונה לפני השחרור - **עדות בלתי רגילה! חובה שתהיה במרכזיה הפדגוגית**
- 6 - JOSEF AMSTOWSKI - העד מספר על עצמו ועל יהודים אחרים ב - NICE שבצרפת - המקום היה תחת שליטה איטלקית מ - 1942 - העד עצמו היה נשוי לצרפתייה ולכן הוא לא נרדף כיהודי - קשה להבין את מצב היהודים מתוך העדות
- 7 - ALBALA PAULINA - עדות על מצב יהודי SERBIA ו - CROATIA בעת השואה - העדה היא אישתו של נשיא הקהילה היהודית ב - BELGRAD
- 8 - AMZEL ISRAEL - העד מספר על גטו LODZ - העד ואישתו נשלחים באוגוסט 1944 ל - AUSCHWITZ אך לאחר יום אחד נשלחו ל - STUTHOFF - היו אלה יהודים שעבדו ברסורט המתכת - בהמשך נשלחו ל - DRESDEN - העד ואשתו משתתפים במצעד המות ושורדים
- 9 - AJZENBACH JEHOZUA - העד מספר על גטו LODZ ממנו הגיע ל - AUSCHWITZ - הוא נשלח למחנה FRIEDLAND שם נמצאו יחד יהודים פולנים ויהודים הונגרים
- 10 - ORJEWICZ ZALMAN - העד מספר את קורות גטו PRUZANY - הוא מספר על **קבוצת משכילים של 40 איש שהחליטו להתאבד ביחד בביתו של סגן יו"ר היודנראט** - מישהו גילה אותם במקרה והזעיק רופאים שחוץ מאחד הצילו את כולם - בינואר 1943

הוא מגיע ל - AUSCHWITZ -אנשי העיר התארגנו במחנה כדי לתמוך אחד בשני ובחרו ועד - העד היה יו"ר וגזבר - הודות להתארגנות הייתה תמיכה בחלשים - הוא מספר שהיו גם התארגנויות של ערים אחרות - אני פוגש פעם ראשונה עדות על התארגנות כזאת שמטרתה לסייע לחלשים (יוסלה כרמין) - העד משתתף בצעדת המות ושורד - גם אחרי השחרור אנשי PRUZANY ששרדו מאורגנים במחנה FELDAFING

11* - AST JANE - העדה הייתה ילדה קטנה בעת השואה אך ההורים עשו לה תעודה מזויפת שהקיפץ את גילה בכמה שנים - היא מספרת על גטו KRAKOW ועל מחנה PLASZOW - כשהייתה אקצית הילדים ב- PLASZOW העדה ועוד שלושה ילדים נוספים הסתתרו בתוך הצואה בבית שימוש וכך הם נצלו - כשנודע הדבר ל - AMON GOETH הידוע לשמצה הוא אמר שאם הם העיזו והצליחו יישארו בחיים ובדרך זאת 4 הילדים הופכים להיות לגללים ב- PLASZOW - העדה עוברת הרבה מבחנים הכולל את מצעד המות ושרדה - עדות מעניינת!

12 - UNGAR LEO - העד מספר על WLODZIMIERZ WOLINSKI - LUDMIR - העד ויהודים נוספים חפרו את בורות ההריגה סמוך לעיר - הם עבדו במשך שבועות בחפירה - העד מספר על יהודים שהצטיידו בנשק וירו מהגגות בעת האקציה - הם הרגו גרמנים ואוקראינים אך לבסוף כולם נהרגו - לעד היה תינוק שלא היה מתאים להיכנס למסתור פן יגלה את מקומו - אמו של העד לקחה אותו ואמרה לבנה: בזכות מותי אתה ילדי תישאר בחיים! - אחרי חיסול רוב היהודים עדין נשארו מאות אחדות בחיים - היה שקט ויהודים השלו עצמם - היו חתונות והיו בריתות!!

13 - UNGAR MEJR - העד עם אישתו חיו בגרמניה ללא אזרחות - ב - 1938 גורשו לגבול פולין למעבר הגבול ידוע לשמצה ZBASZYN - היה במספר מקומות ובסוף הגיע ל - BOLECHOW כשהיה רק מחנה עבודה - העד מספר את קורות המחנה עד לחיסולו - העד היה במסתור אצל פולני עד לשחרור

14 - ITLIS FELICIA - העדה מוסרת בתחילה עדות רגילה על קורותיה תחת חסות ארית בוורשה - עיקר העדות וחשיבותה נובע מתיאורה את החיים בבונקר אחרי כשלון המרד הפולני בספטמבר 1944 - כאשר הגרמנים מפנים את תושבי העיר ההרוסה העדה וחבריה מחליטים להישאר בחורבות העיר בתקווה שהרוסים יגיעו במהרה - תיאור החיים בחודשים הארוכים עד לשחרור מרתק - עדות מיוחדת וחשובה!

15 - ORDINANS HERSZEL - העד מספר על גטו LODZ - באקצית הילדים הוא הסתיר את שתי בנותיו הקטנות אך בסופו של דבר הוכרח למסור אחת בידי השוטרים היהודים - הוא הגיע ל- AUSCHWITZ עם חיסול הגטו ואחרי מספר מחנות ומצעד המות שרד

16 - ORDINANS HANKA - העדה היא אישתו של העד במספר 15 - הם התחתנו אחרי השחרור - העדה מספרת על גטו LODZ על AUSCHWITZ ועל מחנות נוספים - היא משבחת ומהללת את ראש המחנה ב - MILLHAUSEN - אחותה מתה ביום השחרור

17* - BENATAR ROMA - NUTKIEWICZ - העדה הייתה ילדה בת 13 בפרוץ המלחמה - היא מספרת על גטו WARSZAWA - היא מזכירה את שמות המורים שלימדו בבית הספר עד לאקציה הגדולה של קיץ 1942 - העדה מספרת על מרד הגטו - היא הסתתרה בבונקר שהתגלה ב - 3 במאי ונשלחת יחד עם אחרים ל - MAJDANEK - משם היא מגיעה למחנה AUSCHWITZ ולמזלה היא נכנסת לעבוד במיין החפצים ב - CANADA - היא מספרת שיום אחד לא יצאו לעבודה ונשארו במחנה - התברר שהגרמנים רצו לחסל קבוצה של אנשי "SONDERKOMANDO" וחששו מהתנגדות

לכן בעורמה הזמינו אותם ל - CANADA כביכול לבחור לעצמם בגדים ושם החדירו גז לאולם - העדה מספרת שיום לפני הפינוי אנשי "CANADA" קבלו הוראה לשרוף את המזוודות - הם שרפו משך שעות אך לא הספיקו לשרוף את כולן

18 - BERGER EMANUEL - העד מספר על פעולותיו לעזרת יהודים שהגיעו מפולין לסלובקיה לעירו KEIZMARK - בעזרת קשריו הוא הנפיק ליהודים תעודות זהות מזויפות וגם תעודות טבילה לנצרות - העד מוסר על מבריה פולני שהבריה את הרבי מ - BOBOW שלמה הלברשטדט ל - KEIZMARK

19 - BERGER SARA - העדה הייתה עם משפחתה בגטו WARSZAWA - באפריל 1943 היא מגיעה עם משפחתה ל - PONIATOW - לעדה היה מראה טוב והיא העזה לברוח וחזרה ל - WARSZAWA - העדה נאסרה והגיעה למחנה AUSCHWITZ שם עבדה במפעל תחמושת - דרך מספר מחנות נוספים היא מגיעה לשחרור

20 - BERKOWICZ MOTEL - העד מספר בעיקר על גטו CZESTOCHOWA ועל מחנה "HASAG"

21 - BERMAN JULIUS - העד היה בגטו LODZ זמן קצר והתחיל נדודיו ממחנה למחנה - עם פינוי מחנה AUSCHWITZ הוא מגיע למחנה MAUTHAUSEN - הוא מספר שהאסירים שהגיעו יחד אתו נאלצו לעשות מקלחת קרה בבואם והריצו אותם ערומים לבלוקים - **הם הוחזקו ערומים לגמרי משך שבועיים בתוך הבלוקים והם מתו בהמוניהם**

22 - BERNHAUT ANDREAS - העד מספר על משפחתו ב - JUGOSLAWIA - אביו היה רופא וניהל בי"ח בשטח הפרטיזני ב - BANJA-LUKA - העד עצמו נלחם בקרב הפרטיזנים היוגוסלבים

23 - BERSON BERTA - העדה גרה בעיר NICE בצרפת - האזור נכבש בידי האיטלקים שהתייחסו יפה ליהודים - ב - 1943 נכנסו הגרמנים לאזור והתחילו רדיפות - העדה מתארת את התקופה

24 - BIALER DAWID - העד במקצועו חרט והוא מספר על גטו LODZ עד אוגוסט 1944 כשנשלח ל - AUSCHWITZ - במחנה הגרמנים מחפשים אנשים בעלי מקצוע בתחום הדפוס הצילום והחריטה - **העד יחד עם קבוצה של בעלי מקצוע מובאים ל - ORANIENBURG ליד BERLIN שם עובדים 140 יהודים מארצות שונות בהדפסת שטרות כסף בריטיים, דרכונים ומסמכים שונים** - הם מקבלים יחס טוב ומזון משובח ושומרי S.S. צמודים אליהם על כל צעד ושעל - בתכנית המקורית היה צריך כנראה להוציאם להורג עם התקרבת החזית, למזלם נשארו בחיים - כבר פגשתי עדויות בפרשיה זאת - יוסלה כרמין - **עדות מעניינת !!!**

25 - BERNARD BIEN - העד מספר על העיירה הגליציאית BURSZTYN שהייתה באזור הסובייטי עם חלוקת פולין - הייתה לו חנות ועקב כך הוא נאסר, נשפט ונשלח ל - 5 שנות עבודת פרך על גבול אירן - הוא גויס לבריגדה הפולנית והגיע לחזית WARSZAWA בדצמבר 1944 - בהמשך הוא מתאר חוויותיו כיהודי עד סיום המלחמה

26 - BIRENBAUM AJZIK - העד מספר על BIALYSTOK - בעת החיסול הסופי ב - 16/8/1943 הובילו את היהודים ל - TREBLINKA שם נערכה סלקציה ואלה שנבחרו לחיים נשלחו ל - MAJDANEK - משם הוא נשלח למחנה BLIZYN ועבד כחייט - הוא השתתף במצעד המות ושרד

27 - MANUEL BLAT - העד היגר ל - BRAZIL וקבל אזרחותה אך התגעגע למשפחתו וחזר ל - TARNOW - הוא מספר את קורות היהודים ומתעכב על רצח 26000 יהודים ביוני 1942 - ביולי 1942 מתחסל הגטו והוא מגיע ל - PLASZOW - בהמשך עבר עוד כמה מחנות עד השחרור

28 - KLOMENZON LEWY - העד הגיע למחנה AUSCHWITZ דרך מחנה DRANCY בצרפת בשלב מוקדם מאד - העד היה שחקן זמר ולאורך כל העדות הוא מספר על קונצרטים במקומות שונים - הוא עבד בקומאנדו "CANADA" - בספטמבר 1943 הגיע למחנה GESIA שפעל על חורבות גטו WARSZAWA - גם הוא מספר על יהודים שעדיין נמצאו בבונקרים בשטח הגטו

29 - BLUMENTAL KAROLA - העדה הייתה מורה ב - LODZ לפני המלחמה - היא המשיכה ללמד גם בגטו - היא מספרת על הטרנספורטים שהגיעו לגטו מ - PRAGA ומ - BERLIN - היא שורדת וחוזרת לעיר אחרי השחרור - היא מתארת את האווירה ואת היחס האנטישמי שפגשה בעיר

30 - BOHRER EWA - העדה ברחה מ - BUDAPEST ל - BRATISLAWA בתקווה ששם מצב היהודים טוב יותר אך היא מגיעה בסופו של דבר ל - AUSCHWITZ - העדה שרדה

31 - BOLL ABRAM - העד היה בגטו GOSTININ ומספר עליו - משם נשלח למחנה KONIN ובהמשך למחנות נוספים - אביו שרד את השואה ונרצח אחרי השחרור בסביבת GOSTININ

32 - BOLL HELEN - העד הקודם הוא בעלה של העדה - היא מספרת על GOSTININ - היא נשלחה למחנה INOWROCLAW ומשם ל - AUSCHWITZ

33 - BORKOWSKI LUDWIK - העד היה בעל בית חרושת לפני המלחמה והוא כנראה אדם אמיד - הוא ואשתו יצאו לצד הארי עברו חוויות במסתור ובגלוי ושרדו

34 - BAJARSKI GERTRUD - העדה מספרת את קורות יהודי DEREZYN עד לחיסולם - העדה ומשפחתה יחד עם מאות יהודים ברחו ליער - קבוצת פרטיזנים ביילורוסים ובראשם המפקד BULAK פורש חסותו על מחנה המשפחות - תנאי לצירוף היהודים לפרטיזנים היה נשק - 50 יהודים חודרים בלילה לעיירה הורגים גרמנים ומשתפי פעולה לוקחים שבויים ומשיגים לעצמם נשק - בהמשך כל משפחתה נהרגה במצודים - היא נשארה עם הפרטיזנים עד לשחרור - עדות מרשימה!

35 - BROFMAN MAX - העד מספר בעיקר על העיירה KRASNIK - הוא מספר את קורות היהודים עד לחיסול הסופי - הוא מספר גם על מחנה BUDZYN ועל מחנות נוספים

36 - BRAM LENA - העדה מגיעה ל - AUSCHWITZ מ - LODZ - לפי העדות במצעד המות היו נשים גרמניות שניסו לתת להם אוכל וקללו את החיילים שלא הסכימו

37 - BRAUNER SARA - העדה יצאה לרוסיה בהתנדבות מתוך העיירה ROBESZIEWICE בראשית 1941 - היא מתארת את העבודה ב - URAL בקולחוז, במכרות ובעבודות נוספות בתנאי רעב ושיעבוד - היא חזרה לפולין ב - 1945

38 - DR. BREWDA ALINA - העדה היא רופאה במחלקת היולדות של בי"ח CZYSTA

ב - WARSZAWA מ - 1932 - יש לה מידע רב בענייני בריאות בעיקר במה שנוגע לנשים והריון -

מידע זה נוגע לשלושה מקומות : גטו WARSZAWA מחנה MAJDANEK ומחנה AUSCHWITZ -

על שני המקומות האחרונים היא מוסרת דברים חשובים הנוגעים לניסויים רפואיים שנעשו על נשים יהודיות - קשה לקבוע מתוך דבריה אם היא עצמה השתתפה כעוזרת בניסויים או חויבה להיות נוכחת בעת ביצוע הניסוי - לעדה יש הערה קצרה על נושא שלא מרבים לדבר עליו - היא מציינת שחיי המין היו אינטנסיביים מאד במחנות - העדה מספרת על הזונות שהובאו לקראת פתיחת בית בושת ב - AUSCHWITZ - הן נמצאו בקרנטינה בבלוק שלה - העדה מוסרת מידע על JAKOB המפורסם מבלוק ההוצאה להורג בלוק מס. 10 - האישי שיתף פעולה עם המחתרת במחנה - עדות מעניינת וחשובה !

39 - BRAD MORIS - העד הגיע באוגוסט 1942 מ - BRUXELLE ל - AUSCHWITZ - העד מתאר את המחנה ומצין את חיוניותם של היהודים הפולנים לעומת יהודים ממקום אחר אך אין לו הסבר לתופעה - הוא מספר שה - CAPO של הבלוק עם חבר עוזריו היו מכים מכות רצח כששמעו את היהודים הדתיים מתפללים בקול - החילוניים התחננו ובקשו מהם להתפלל בלב ובלי קול אך זה לא עזר

40 - DR. BROMINSKA HELLA - העדה היא יהודיה שהתנצרה - היא חיה בצרפת - לעדות נגיעה מזערית לנושא השואה

41 - BRULL MOSZE - העד יחד עם אביו עברו את גבול פולין לרומניה בפרוץ המלחמה ב - 1939 - העד מתאר את תלאות הפליטים היהודים ואת קורותיהם האישיים ברומניה - בעקיפין הוא מוסר מידע על יהודי רומניה

*42 - BRONZSTEIN ESTER - העדה הייתה בת 11 כשפרצה המלחמה - היא מספרת על LODZ על AUSCHWITZ ועל מחנות נוספים - העדה מוסרת פרטים ומבחינה בדברים שמבוגרים לא שמים לב אליהם

43 - BORMANSTEIN JERONEM - העד מספר את קורות יהודי POLONKA - כל יהודי העיירה הוצאו לבורות ההריגה - העד בורח ליער מצטרף לפרטיזנים ולוחם אתם עד לשחרור - העד מתגייס לצבא האדום ונלחם עד הניצחון

44 - BURSTEIN HENRY - העד מספר סיפור אישי טראגי - הוא היה בגטו WARSZAWA עם אישתו ובתו - הם יצאו לצד הארי והכניסו את בתם למנזר - כאשר פורץ המרד הפולני העד משתתף בקרבות - אחרי כשלון המרד הוא מובל למחנה בגרמניה - אחרי השחרור הוא חוזר למנזר ושם מספרים לו שבתו נהרגה - כמו כן נודע לו שאישתו חיה אך יש לה בעל אחר כי השמועה אמרה שהוא איננו בחיים

45 - BURSZTYN N. - העד היה ברוסיה בעת השואה - תורגם

46 - BERLINER LEON - העד היגר מפולין לצרפת וכל משפחתו התגוררה ב - NICE - הוא התגייס לגדודים הפולניים שהתארגנו בצרפת והגיע לדרגת סגן אלוף - הוא נלחם גם במסגרת צבאית עד לכניעה ואחרי זה המשיך עם אנשיו ללחום במסגרת פרטיזנית - הוא קבל אותות הצטיינות רבים מהפולנים הצרפתים והאנגלים

47 - BABANY JAQUESS - העד היה ראש הועד לעזרת פליטים ב - NICE - הוא מוסר על פעילות הועד שתחילת פעולתו ב - 1936 עם הגעת פליטי גרמניה ונמשכה גם

בעת המלחמה תחת הכבוש הגרמני - העד מספר על העזרה הגדולה שהגיש ליהודים הבישוף RAJMONDE - יותר מ - 300 ילדים יהודים הוסתרו באזור

48-A - BASS MOTEL - העד מספר על גטו GRODNE שם הצליח להתחמק מאקציות החיסול - הוא ואשתו נודדים בכפרים עד שמצאו מסתור אצל משפחה פולנית שמוכנה להסתכן למענם - הם שורדים וזוכרים את מציליהם גם באמריקה הרחוקה

48-B - BAR-LEWY HENRYK - העד הוא אומן שחי בעיר NICE בעת השואה - העד מתאר את מצב היהודים בעיר בעת השלטון האיטלקי באזור - אחרי כן כאשר הגרמנים השתלטו עליו הם התחילו מיד בפעולות נגד היהודים בעזרת מלשינים

49 - BASS MOTEL - העד מספר על גטו GRODNO - העד ואשתו מוצאים מסתור אצל פולני אשר מסכן את חייו משפחתו - הם היו אצלו שנה וחצי תוך סכנה מתמדת עד לשחרור - העד מספר על עזרה למציליו

50 - BOJMGARTEN OLGA - העדה מספרת קורות יהודי PARIS וקורותיה שלה - העדה ואחותה חיו כאריות ונצלו

51 - GOLD MARKUS - העד מספר את קורות יהודי MIKULINCE - הוא הסתתר בכפרי הסביבה

52 - GOLDBERG RYWA - העדה הייתה בעת השואה ברוסיה - היא עברה מקומות רבים בארץ הענקית הזאת ועל כל מקום יש לה מה לספר - היא מתגייסת לצבא ANDERS ועוברת את כל התחנות בדרך כולל את הקרבות באיטליה - רק ב - 1946 היא פרשה מהצבא - את העדות היא מסרה בבואנוס איירס

53 - GOLDKOP FELIKS - העד חי ב - BELGIA ובשנת 1942 נשלח ל - AUSCHWITZ - הוא עבד במחנה וגם במכרה הפחם ב - JAWORZNO - הוא משתתף בצעדת המות ושורד

54 - GOLDMAN HENIA - העדה מספרת על SADOWA WISNIA עיירת הולדתה ועל משפחתה הרחבה הכוללים גם דודים ודודות סבים וסבתות - בעת חיסול היהודים היא היחידה שקופצת מהקרן המוביל למוות - חברה לספסל הלימודים מסתירה אותה וב - 1944 היא נוסעת לעבודה בגרמניה - היא שרדה חזרה לחפש משפחה אך איש לא חזר - היא נשארה לבד

55 - GOLDSZMID CHANA - מוצאה של העדה מ - SKARZYSKO KAMIENNA והיא מספרת על העיירה בה היה מפעל התחמושת "HASAG" - היא עבדה במפעל ומספרת עליו - ביום שמחת תורה 1942 הוציאו את בני העיירה שילכו להיפרד מבני משפחותיהם העומדים לפני גירוש

56 - GORDON MEJR - העד חי בעת פלישת הגרמנים ב - PARIS ונודד עד שמגיע לעיר GRACE הקרובה ל - NICE - העיר היא מרכז לתעשיית הבשמים והעד עבד שם ככימאי - הוא מספר על היהודים בעיר ובסביבתה - הוא מספר על שני כמרים שסיכנו עצמם אספו ילדים יהודים ודאגו למקומות מסתור ומסמכים מזויפים למשפחות יהודיות

57 - GALITZKI ALTER - העד נולד וחי בכפר ליד SIEDLCE והוא מצליח להעביר לנו את האווירה בתוך המשפחה - גם בהמשך כאשר יהודי הכפר מגורשים ל - SIEDLCE הוא מתאר באופן ציורי את ההתרחשויות למרות גילו הצעיר בעת ההיא

58 - GELBERG MORDCHAJ - העד מספר על מעלליו של GOETH ב -
PLASZOW על מחנה PROKOCIM ועל מחנה SKARZYSKO

59 - GINZBURG ISRAEL - העד מספר על גטו STOLPCE ועל מחנה עבודה
SZWIERSZNIE - העד ומשפחתו היו ביער יחד עם עוד 30 יהודים עד לשחרור

60 - GEWIR DAWID - העד הוא יליד העיירה HRUBIESZOW - ב - 1940
הגרמנים אספו את כל הגברים היהודים מגיל 16 ל - 60 והובילו אותם ברגל אל הגבול
הסובייטי - הם צעדו שלושה ימים ולילות ובדרך נורו 300 יהודים - לאחר שעברו את
הגבול לצד הרוסי חלפו מספר ימים והם החזירו אותם לצד הגרמני וכך הגיעו חזרה לעיירה

61 - GLOTZER JANKEL - העד מספר על העיירה BURSTYN - הוא מוסר מידע
גם על העיירות BUKACZOWCE ו - ROHATYN - לאחר מסתור ונדודים הוא מגיע
ליערות הפרטיזנים שם הוא פוגש יחידה פרטיזנית יהודית - הוא ומשפחתו נשארו ביער עד
לשחרור

62 - GEWIRTZ SZLAMA - העדות אינה בנושא השואה - העד היה ברוסיה

63 - GALAT MARGIT - העדה מספרת על מצב היהודים ב - PRAGA - היא
מגיעה לגטו LODZ לשם נשלחו כמה אלפי יהודים מהעיר באוקטובר 1941 - בהמשך היא
מגיעה ל - AUSCHWITZ ומשם ל - BERNSDORF לעבודה במפעל אריגה -
במחנה היו תנאי עבודה מצויינים ומנהל שהיה לו יחס חיובי - כאן זכתה לשחרור

64 - אלמוני מ - MIECZET - העד מספר על GRODNO תחת המשטר הסובייטי עד
קיץ 1941 - הוא מספר על הגטו ממנו ברח יחד עם אישתו אל היער - הם מצאו משפחה
פולנית שהסתירה אותם ושמרה עליהם למרות ההלשנות והחיפושים - הם מגיעים
לאמריקה ושולחים תמיכה למציליהם

65 - אלמונית מ - KIELCE - העדה האלמונית הייתה אם לשתי בנות צעירות בעת
השואה - הן מתחנכות כנוצרות במנזר ואצל משפחות קתוליות - אחרי השחרור יש להן
משבר גדול כשנודע להן שהן יהודיות

66 - אלמוני - העד האלמוני הוא בחור ישיבה שנשלח יחד עם עוד 100 בחורים שלמדו
בישיבה "כנסת בני יצחק" ב - KAMENIEC דליטא - הוא מספר על מאמצייהם של
הבחורים לשמור כשרות, שבת וחגי ישראל בתנאים הקשים של עבודה קשה ומזון דל

67 - DIMENT CHANA - העדה מספרת על גטו RADOMSK וכפרי הסביבה שם
שהתה במסווה ארי

68 - DRUKER MOJSZE - העד היה לפני השואה סוחר סוסים - הוא מעיד על עצמו
כאדם חזק ואמיץ - בעת השואה הלך ליער יחד עם אחיו ויהודים נוספים - הוא מספר על
הקשיים, על ההתנפלויות עליהם - הם שרדו יחד עם כמה עשרות יהודים מ - BURSTYN

69 - DOMBROW EWA - העדה הגיעה מגטו LODZ ל - AUSCHWITZ ולמחנות
שונים

70 - DOMANKIEWICZ LEJZER - העד הוא סופר ועיתונאי יהודי החי ב - PARIS -
הוא מתאר את חיי היהודים ב - LION וב - TOULUSE שם שהה בעת השואה

71* - DEGEN ISRAEL - מי שהיה ילד בשואה בגטו WARSZAWA יחד עם משפחתו מספר על חוויותיו בגטו ומחוצה לו - כל המשפחה שרדה וזה כשלעצמו מקרה נדיר

72 - DAWIDCHO STREJA - העדה מספרת על שלושת בניה שנולדו ב - BELGRAD והתחנכו ב - SCHWEIZ - הבן הבכור התחנך בהשומר הצעיר ועלה לארץ ישראל - שני הבנים האחרים נהרגים בעת המלחמה מידי הגרמנים - העדה מסתרת בכפר ב - ALBANIA וב - ITALIA ושורדת

73 - HUBERMAN LEO - העד מספר שעיירת מגוריו MISLOWICE נספחה ל - REICH וכבר בתחילת הכיבוש הגרמני כל יהודי העיירה גורשו - הוא הגיע עם משפחתו ל - MANDRSZEW - בהמשך הוא מגיע ל - AUSCHWITZ ומשם למחנה העבודה ב - GIESIOWKA על חורבות גטו WARSZAWA - העד מתאר את העבודה בשטח הגטו - משם הם יוצאים למצעד המות ברגל וברכבת

74 - HORNUNG JANKEL - העד חי בעיירה OSWIECIM - הוא מספר על מחנות שונים ועל "מצעד המות" - הוא נמלט מהמצעד וחווה חוויות מסוכנות אך שרד

75 - HEINSEN HENJA - העדה הייתה ילדה בעת השואה - היא מספרת על משפחתה בגטו STEFAN בוולין - כל משפחתה נשלחה לאבדון והיא צריכה לדאוג לעצמה בגיל 13 ולעוד 4 נפשות ששרדו באקציה וברחו ליער - פולניה עוזרת להם - היא נוסעת לעבוד בגרמניה ושורדת

76 - HORNIK KURT - העד הוא יליד העיר ZILINA בסלובקיה - הוא מספר על מצב היהודים - העד יצר קשר עם תנועת ההתנגדות וגם עם התנועה הציונית והיה שייך לקבוצה שזייפה תעודות זהות ומסמכים נוספים - העד מוסר ששיתף פעולה עם M. LUNAN נציג הצלב האדום השוויצרי ב - BRATISLAWA ממנו היה מקבל את רשימת היהודים הזקוקים למסמכים

77 - HOCHHEIM ESTER-GITL - העדה מגוללת מסכת חיים שמתחילה ב - BELGIA עם פרוץ המלחמה - בהמשך היא נוסעת עם ילדתה הקטנה ומגיעה לצרפת - היא מתארת את חייה במחנות ומקומות שונים המיועדים לפליטים יהודים

78 - HERSCH BELLA - העדה מספרת על חייה בגטו LODZ עם בנה הצעיר שהיא מצליחה להציל אותו בכל פעם שהוא בסכנה - הם יצאו ל - AUSCHWITZ בקיץ 1944 וכאן לא היה בכוחה לעזור

79 - HERSZ ABRAM - העד מספר על גטו WARSZAWA שם הוא עבד אצל TOEBENS - **ביום הראשון של מרד הגטו הבונקר בו שהה יחד עם בתו מתגלה והם נלקחים ל - UMSCHLAGPLATZ** - העד ובתו נשלחים ל - TREBLINKA שם נערכת סלקציה העד נלקח למחנה BUDZYN והבת נרצחה

80 - HECHT ANNA - העדה הייתה נשואה ליהודי - בני הזוג יצאו לארץ ישראל מאוסטריה דרך שיט ספינה בנהר הדנובה - הם עוכבו ביוגוסלביה שנכבשה בידי הגרמנים - הם היו במחנה SABACZ שם נרצח בעלה יחד עם גברים יהודים רבים בסוף שנת 1941 - **העדה מוסרת מידע שבחודש מרץ 1942 קבוצת נשים נרצחה בנסיעה במכונית בה מפלט הגז הוחדר לתוכה - בהמשך נרצחו באותה שיטה קבוצות נשים נוספות** - הקבוצה הראשונה נרצחה ב - 3/3/1942 והקבוצה האחרונה ב - 15/5/1942 - בהמשך העדה מצליחה להשתחרר מהמחנה ולחזור לווינה

81 - HERCBERG TUWJA - העד מספר על עצמו ועל משפחתו בגטו LODZ - בינואר 1944 הוא נשלח ל - AUSCHWITZ ומשם הוא מגיע למכרה הפחם JAWORZNO - אחרי 8 חודשים במכרה הוא מגיע למחנה BLECHHAMMER - במרץ 1945 הוא בורח עם חבר ליער ושם הוא זוכה לשחרור

82 - HELLER B. - העד הגיע לעומק רוסיה והתגייס לצבא האדום - הוא נפל בשבי הגרמני באזור BRIANSK אך הצליח לברוח ליער יחד עם שבויים נוספים - הם מצטרפים ללחימה פרטיזנית באזור זה עד לשחרור - העד ממשיך להלחם במסגרת הצבא האדום עד גרמניה - הוא מתאר מפגש עם 400 נערות יהודיות שהיו ברכבת במסגרת "צעדת המות" - הוא פעיל בהצלת הבנות ומתקשר במיוחד עם בת VILNA אתה הוא מתחתן

83 - HILLER JAKOB - העד מספר על גטו LODZ ועל המשפחה הרחבה של העד ששמרה על עצמה כדי לא להיפגע ולהישלח לאבדון - הם מצליחים בכך ובעת חיסול הגטו התייצבה כל המשפחה הרחבה שמנתה 21 נפשות וכולם נכנסו בקרון אחד - **בסקיציה שהייתה על הרמפה של BIRKENAU נשלחו 17 אל מותם ורק ארבעה לצד החיים**

84 - HARCZYK ABRAM - לאחר שחרורו ממחנה שבויים העד רצה לחזור לעיירת הולדתו KOLO אך לא קבל אישור כי היא סופחה לגרמניה - העד מצליח לחזור אל KOLO אך ביוני 1941 העיירה הופכת להיות "נקיה מיהודים" - העד מגיע למחנות בסביבת POZNAN ובאוגוסט 1943 ל - AUSCHWITZ - **העד מעיר הערה מעניינת: הוא טוען שהמצב הכללי ב - AUSCHWITZ יותר טוב מאשר במחנות סביב POZNAN**

85 - HAUT CHAJM - העד מספר על גטו LODZ - האיש הוא נגר במקצועו והוא מספר שבשנת 1942 בעת השילוחים מהגטו הוא נקרא באופן דחוף יחד עם 11 נגרים נוספים להקים בכיכר מתקני תליה עליהם תלו 23 יהודים מגרמניה שחמקו מהגטו ונתפסו מסתתרים בצד הארי - עם חיסול הגטו הוא מגיע עם אישתו למחנה AUSCHWITZ ומשם למחנות נוספים - נודע לעד שאישתו חיה והוא פגש אותה ביוני 1946

86 - HEISCHERIK RENATA - העדה מגוללת מסכת חיים בעת השואה שהאודיסייה היא חיוורת לעומתה - קשה לתמצת אירועים רבים כל כך - **עדות מעניינת!**

87 - HABERMAN CHAJKA מהבית LINES - העדה מ - GLUBOKY ומספרת על העיירה - אחרי מספר חודשים בכפר היא מתנדבת לעבודה בגרמניה - אימה ואחותה היו ביער והעדה חשבה שהן נהרגו - לעדות זאת יש סוף טוב העדה חזרה מגרמניה ל - GLUBOKY מצאה את אימה ואחותה בחיים וגם בעלה חזר מסיביר

88 - SILKES GENIA - העדה מספרת על הסופר SOLOWEJCZYK שהיה שייך לחוג "צעירי ווילנה"

89 - WEIL PAUL - העד עם משפחתו יחד עם יהודים אחרים גורשו מהעיר STRASBOURG כאשר ELZASE סופחה אל ה - REICH - הם מובאים לצרפת והמשפחה מתמקמת בעיר NICE - העד מספר על חיי היהודים בעיר עד השחרור

90 - WISZNIEWSKA ZLATA-SZICHTER - העדה מ - LODZ - היא מספרת שנשלחה ל - AUSCHWITZ באוגוסט 1944 ובהמשך מחנות נוספים ומצעד המות

91 - WELT ABRAM - העד מספר על ה - SZOP של הגרמני BRAWER בגטו WARSZAWA - העד יוצא לצד הארי ושורד

92 - WEISS MARKU - העדות מעניינת אך אין לה קשר לשואה - העד מספר על ניסיונו להגיע לארץ ישראל בחצותו את גבול TURKMENIA לפרס - הוא נתפס ונשלח לסיביר - העדות תורגמה

93 - WAJSBARD SZLOJME - העד מספר על גטו WARSZAWA - הוא נלקח ל - TREBLINKA אך מצליח לקפוץ מהקרון וחוזר לגטו - בינואר 1943 הוא שוב נתפס - בהמשך העד מספר בצורה טלגרפית על שהותו במחנות אחדים עד לשחרור

94 - WEISBOJM RUSZKA - העדה מספרת על גטו LODZ - באוגוסט 1944 היא מגיעה ל - AUSCHWITZ - משם היא נשלחה למחנה STUTTHOF - בפברואר 1945 היא יוצאת לצעדת המוות לכיוון DANZIG ובחודש מרץ החזית הרוסית משחררת אותה - **היא מספרת בלי כחל וסרק שהחיילים הרוסים אנוסו את האסירות המשוחררות תופעה נפוצה שלא כל כך מדברים עליה**

95 - WIZENBERG MIKE - העד מספר בעיקר על גטו WARSZAWA - הוא היה במחנה MAJDANEK והצליח לברוח ולחזור לגטו - העד מספר על האקציה הגדולה של קיץ 1942 - העד מגיע ל - BIRKENAU - בין היתר הוא מספר על אשת האגדה - אני מצטט את העד : **פעם כשהגיע טרנספורט מצרפת ראיתי איך אנשי S.S. מכים את הנשים. אישה יהודיה שלפה אקדח קטן והרגה שלושה אנשי S.S. מיד הגיחו חיילים הכו את האישה וירו בה במקום - עדויות נוספות על "אשת האגדה" M49 - 320-325-335- & = & - 5098 - ב - 320 - עדות זהה ל - 449-1605-1814-2250-2788-4084-4639 - 02-446 - 017/95 & = & M1E/920-1357-1366-2380-1397**

96 - REUTENBERG ZILI - העדה חיה ב - BERLIN עם משפחתה - היא עבדה במפעל תעשייתי לכן לא לקחו אותה כששלחו את בעלה ואת בנה - ב - 1943 כשבאו לקחת את היהודים מהמפעל היא הסתלקה ונשארה בעיר בחסות משפחות גרמניות שהחזיקו אותה ספקו לה מזון ומסמכים - היא חיה ב - BERLIN עד לכניעת גרמניה - **העדה מוסרת ש - 3000 יהודים הסתתרו בעיר נשאר בחיים כ - 300**

97 - WIESEL HERMAN - העד הוא יהודי מהעיר SZOBOSTYEN ב - KARPATO - RUS - הוא מספר על היותו משך שנים מסופח לפלוגות העבודה של הצבא ההונגרי - במאי 1944 הוא מגיע ל - AUSCHWITZ ובהמשך למחנות נוספים

98 - WEINREB MENDEL - העד מספר על KIELCE - הגטו נסגר בפסח 1941 - באוגוסט 1942 היה החיסול הגדול אחריו לא נותרו אלא 1600 יהודים במחנה עבודה - ביולי 1944 העד מגיע ל - AUSCHWITZ - עד מהרה הוא מגיע לבלוק 20 שם חיכו הנידונים לתאי הגז - בן עירו של העד נותן שוחד לראש הבלוק ובדרך זאת העד ניצל

99* - WEIGL ANNA - העדה הייתה בת 9 כשפרצה המלחמה והיא מוסרת עדות כעבור 17 שנה - הילדה-הנערה שמרה בזיכרונה כל פרט בעל משמעות שהיא הבחינה בו השייך לתקופת השואה - היא מפרטת ומספרת בכשרון את תולדות משפחתה ממנה נפרדה לזמן רב עקב היותה לבד בצד הארי ולאחר מכן בהברחת הגבול לשטח סלובקיה והונגריה - **עדות חשובה ! רצוי שתמצא במרכזיה הפדגוגית !**

100 - WAKSMAN I. - העד מגולל את קורות יהודי PABIANICE - הוא היה בקבוצת היהודים האחרונה בגטו שתפקידה היה לארוז את רכוש היהודים שנשלחו אל מותם - הם מגלים זוג זקנים שלא התייצבו לגירוש - הם היו שלווים ואמרו לעד " אנו מפחדים רק מאלוהים ולא מאנשים אנחנו חיינו את חיינו והגרמנים יכולים לעשות כחפצם " - העד מגיע לגטו LODZ ומשם למחנות נוספים

101 - WAJNENBERG AJZYK - לעדות אין קשר לשואה - העד היה ברוסיה - תורגמה

102 - WORTSMAN TEMA - העדה נשלחה מעיירת הולדתה CHMIELNIK למחנה KAMIENNA SKARZYSKO והיתה שם עד 1944 - עם התקרר החזית הועברה ל - CZESTOCHOWA שם היא משתחררת בינואר 1945

103 - WASSER JOSEF - העד מגיע ל - TREBLINKA ונותר בחיים במקרה - הוא מתאר את שרואות עיניו - הוא מצליח לברוח אחרי שבועיים - כשהוא מספר על המחנה לא מאמינים לדבריו

104 - WARSZAWSKI LEON - העד מספר קורותיו בגטו LODZ ובמחנות

105 - WARSZAWSKI CHANA - העדה היא בת כפר יהודיה מאזור RZESZOW כשנערך הגירוש מהכפר היא ואמה מוצאות מסתור ביער הקרוב - לאחר תקופה ארוכה ביער היא עובדת אצל איכרים ומקבלת יחס רע מאד - אין לה נעליים ובגד ללבוש - לבסוף השחרור מגיע

106 - WALDENBERG RYWKA - רבנית - העדה מגיעה למחנה AUSCHWITZ מעיירה ב - KARPATO-RUS - בין היתר היא מספרת על אחיה שהיה אסיר במחנה והכריז שהוא לא יעבוד ביום כפור אפילו במחיר חייו - העדה ניסתה להשפיע עליו אך ללא הועיל - בסוף שיחדו את הקאפו וחיינו נצלו

107 - ZILBERBERG PERETZ - העד מספר על גטו LODZ - הוא נשלח ל - CZESTOCHOWA יחד עם 500 צעירים מהגטו לעבוד במפעל הנשק "VARTA" - עם הפינוי העד מגיע ל - BUCHENWALD ומשם ל - THERESIENSTADT שם שוחר

108 - ZONABEND NACHMAN - העד מוסר מידע חשוב על גטו LODZ - הוא מספר על צלם הגטו MENDL GROSSMAN שהיה ידידו ועבד במחלקה הסטטיסטית - הצלם היה מצלם רק לפי הוראות RUMKOWSKI אך העד שכנע אותו לצלם את הזוועות למען האמת ההיסטורית - התשלילים והתמונות היו במקום סתר ולפי הבנתי העד מצא אותם אחרי השחרור - הוא היה בקבוצת היהודים שנתרה בגטו כדי לארוז את רכוש היהודים לאחר החיסול הסופי - הוא חדר לארכיון הגטו מילא 4 מזוודות עם פרסומי היודנראט והסתיר אותן בבאר עזובה - הוא מצא את האוצר הזה עם שחרור העיר אך אינו מוסר מה עלה בגורלו ולמי הוא נמסר

109 - ZOLENDSZ SEP - העד הוא ממשפחת צורפים ידועה ב - LODZ - הוא מתאר את החיים בגטו - העד היה ראש מחלקת הצורפות ב - BANK שהוקם בגטו - הם עשו עבודות צורפות לגרמנים בעלי שררה לפי הוראות היו"ר RUMKOWSKI - העד מוסר שנתלו 19 יהודים בפומבי בעוון הברחת מזון לגטו - באוגוסט 1944 הוא מגיע ל - AUSCHWITZ משם למחנה BISSINGEN ו - RAWENSBRUEK

110 - ZOLENDSZ LOSIA - העדה מספרת שבאקציה של אוגוסט 1942 נלקחה מ - WIELICZKA

ל - JULAG 1 - היא מספרת על השרפה שפרצה בצריף המגורים בו היו 300 נשים ונערות - מפקד המחנה MULLER בחר שלוש נערות והעדה ביניהן ויתר 297 הוצאו להורג בעוון חבלה - היא מספרת על SKARZYSKO על CZESTOCHOWA ועל BUCHENWALD - העדה הובאה לשוואה אחרי השחרור להחלמה שארכה עד ינואר 1946

111* - DR. KURT WEIGL - העד היה נער בגטו LODZ - הוא הגיע ל - AUSCHWITZ ביולי 1944 - עם פנוי המחנה הוא עובר את צעדת המות - התחנה האחרונה הייתה במחנה EBENSEE - מפקד המחנה ניסה לפתות את האסירים להסתתר בפני הפצצות במחצבה אך כוונתו האמיתית הייתה פיצוץ המחצבה על האסירים שבתוכה

112 - CEILER ISIDOR - העדות מתארת את ההתרחשויות ב - MIKULINCE תחת הכבוש הסובייטי ולאחר מכן תחת הכבוש הנאצי - העד מספר על מחנה העבודה KAMJONKA ואת גטו TREMBOWLA - העד ומשפחתו הסתתרו ביער - העד מתאר את מעשי ראש ה - JUDENRAT ב - TREMBOWLA אשר הוציא מידי העד זהב ויהלומים בעזרת אנשי GESTAPO מ - TARNOPOL שאתם כנראה התחלק בשלל - סיפור אופייני המתאים לכל היודנראטים שסחטו כסף מיהודים עשירים - העד פגש את היהודי הזה בגרמניה והוא מספר עליו שהוא נבהל והחוויר - העד יודע לספר שהאיש הגיע לאמריקה ושם התבודד ולא התחבר ליהודים פן יזהו אותו ויתנקמו בו

113* - ZEMEL MOSZE - העד מספר את קורות היהודים ב - KIELCE - בין היתר הוא מספר על מעשה זוועה שהרופא DR.ROTTER עשה בהוראת אנשי ה - JUDENRAT ובעידוד הגרמנים - הוא הזריק רעל ל - 120 יהודים חולים והמית אותם - הוא היה במחנה BLIZYN וניסה לברוח יחד עם אחרים - בסופו של דבר הבורחים חזרו למחנה - הוא כבר היה עם לולאת חבל התליה על צווארו וניצל - אחרי השחרור הוא הגיע לעיר WEIMAR והוא מספר שהעיר הייתה יפה נקיה ולא הרוסה - הוא מספר שהגיעו לעיר 800 ילדים יהודים שה - JOINT אסף כדי לשלוח אותם להחלמה בשוויץ - עם הגיעם לעיר הילדים השתוללו משך 4 שעות בזורקם אבנים על כל חלון בשוברם פסלים וכל דבר שניתן להרוס ולשבור

114 - ZAKTREGGER MAREK - העד הובל ל - TREBLINKA יחד עם אביו אבל רק הוא נבחר לחיים ונשלח למחנה BLIZYN - ביולי 1944 הגיע ל - AUSCHWITZ ובהמשך למחנות נוספים עד לשחרור - בעת הזאת הוא כבר היה מוזלמן שעמד על הסף והחלמתו ארכה חודשים רבים

115 - ZILBERSTEIN NATAN - לעדות אין קשר לשואה - העד היה ברוסיה - תורגמה

116 - ZAJDEL SAMUEL - העד היה ברוסיה בעת השואה - הוא התגייס לחטיבה הפולנית והגיע אתה עד ל - PRAGA פרוור של WARSZAWA - הפולנים התמרדו אך אינם מקבלים עזרה - הוא עורק מהצבא ועוזב את פולין

117 - TIKON BINJAMIN - העד מספר על גטו LODZ משם הגיע ל - AUSCHWITZ ולמחנות נוספים - שני נוסאים ראויים לתשומת לב בעדות זאת : א. ההגעה ל - AUSCHWITZ ומסירת הילד הקטן לסבתא כדי שבסלקציה אישתו תהיה בלי הילד המסכן את חייה - ב. תיאור נאמן של הימים האחרונים לפני השחרור כאשר העד ועוד מספר אסירים בורחים ונתפסים - הגרמנים מבולבלים כאשר הכל מתמוטט מסביב - הם כבר הועמדו לקיר כדי להוציאם להורג אך חייל אחר אומר : שחרר אותם ! הם מובלים לכאן ולשם אך כבר אין שלטון והם חופשיים

118 - TUGENTMAN NELLI - העדות לא נוגעת לשואה - המשפחה הייתה ברוסיה בעת הזאת

119 - TREFLER SILWIAN - העד התנדב לצבא הצרפתי ונפל בשבי ב - 1940 - העד היה בשבי עד 1945 - הוא עבר מחנות ומקומות עבודה אין ספור בתקופה הזאת - העד מתרץ זאת ברצונו להסתיר את יהדותו

120 - TORONCZYK - העד מספר על בריחת המשפחה מבלגיה לצרפת בעת הכיבוש הגרמני - המשפחה הגיעה ל - NICE שהייתה באזור החופשי - העד היה בין יוזמי הקמת הוועד לעזרה ורוב העדות מוקדש לפעילות הוועד בתחומים שונים

*121 - TOP FELA - העדה ומשפחתה חיו ב - LODZ - העדה מספרת על הגטו - הוריה ושני אחיה נפטרו בגטו ממחלות והיא נכנסה לבית יתומים - יש לעדה מילים טובות על היחס והתזונה להם זכו 224 היתומים - עם הגיעם למחנה AUSCHWITZ 150 מהם הובלו ישירות לתאי הגז - היא נשלחת למחנה STUTTHOF ולאחר שהחזית מתקרבת הועלו בצפיפות 1500 אסירים על אוניית משא - העדה מספרת שביום השלישי להפלגה היא ראתה במו עיניה שגרמנים ו - CAPOS זרקו אסירים מהספון לים הסוער והייתה מהומת אלוהים - בו בזמן האונייה הופצה והתחילה לטבוע - ניצלו רק 120 איש שהיו על סירת הצלה יחידה והעדה ביניהם

122 - MICHWOR SALA - העדה הייתה נערה צעירה בעת השואה - היא בת יחידה ליהודי כפרי מאזור ROHATYN - היא מספרת על גטו ROHATYN עד חיסולו - המשפחה מסתרת בשדות בעת הקציר ואצל איכרים מכרים - אחרי תלאות רבות ביערות ורצח אביה ויהודים רבים אחרים העדה ואמה זוכות לשחרור

123 - TEPER IZIDOR - העד מספר על יהודי MONASTIR ועל האקציה שהייתה בעיר ביום כיפור 1942 - שארית היהודים גורשו לגטו BUCZACZ וגם כאן נקלעו לאקציות חיסול - העד מציין שהיו בגטו פוגרומים של אוקראינים בלבד בלי השתתפות הגרמנים - העד עובר מקומות מסתור רבים ושורד

124 - TAUBE BERNARD-SAMUEL - העד הוא חזן בן חזן שמוצאו מפולין אך הוא עסק בחזנות בקהילות אוסטריה ואחרי כן בצרפת - אחרי כבוש הארץ בידי הגרמנים הוא נודד מעיר לעיר גם באזור החופשי וגם באזור הכבוש האיטלקי - העד לא מהסס להחליף מקום בכל פעם שהוא מרגיש סכנה - בעיירה BARBELLE הוא פוגש את הזמר היהודי המפורסם JOZEF SCHMIDT - הם מופיעים יחד בקונצרטים בבתי פרטיים - העד נאסר בספטמבר 1943 והובא למחנה DRANCY - הוא שוהה מספר שבועות במחנה ושר בפני היהודים בעיקר שירי עם ביידיש - ב - 20/11/1943 יוצא משלוח של 1200 יהודים ל - AUSCHWITZ והעד בתוכם - העד מתאר את הימים הראשונים במחנה ובין היתר הוא מספר על "חבורת הרשקוביץ" שהעלתה מחזות בתוך הבלוק במחנה - העד השתתף כשחקן וזמר במחנה A - העד מוסר מידע על מסכנותם של היהודים ההולנדים שאין בהם כוח עמידה - העד מספר על סלקציה המונית ב - 19/1/1944 - הם נלקחו למשרפה במשאית והעד שמע אותם שרים "התקווה" - העד מגיע למכרה הפחם FURSTENGRUBEN - מפקד המחנה הוא MOLL שאחרי זה הופך להיות מנהל המשרפות ב - BIRKENAU - במחנה נתלים 8 יהודים בעוון ניסיון בריחה והעד אולץ לשיר בעת התליה - בינואר 1945 מתחיל מצעד המוות - הם נוסעים ברכבת וגם שטים מספר ימים על נהר ELBA - העד מסיים באומר "קולי הציל אותי" - עדות מעניינת מאד!

125 - TARLE MENDEL - העד מספר על גטו VILNA - הוא היה חבר בארגון הלוחם - הוא היה בין אלה ששחררו את מנהיג המחתרת WITENBERG מידי השוטרים שאסרו אותו - קבוצת צעירים יוצאים ליער ומחפשים קשר לפרטיזנים ולקבוצתו של ABA KOWNER ללא הצלחה - אחרי שבועות של נדודים הם מצטרפים ליחידה של רוסים - האווירה עכורה והיהודים מרגישים מופלים לרעה - ביולי 1944 הוא משתחרר

126 - TARLE ANNA - העדה מספרת על גטו VILNA - זמן מה היא נמצאת במסתור יחד עם יהודים נוספים - היא יוצאת ליער עד PUSZCZA RUDNICKA ומתקבלת ליחידה פרטיזנית - היא משתתפת בפעילות קרבית ובשחרור VILNA

127 - TARCZYC BEREK - העד מספר קורותיו בגטו WARSZAWA - היה במסתור אצל איכר ושרד -

128* - CZESTER ISRAEL - העד היה בן 12 כשפרצה המלחמה והוא מספר על משפחתו ועל גטו LODZ - הוא עבד במפעל מתכת בגטו - הוא מספר על התארגנות של נוער שבקש הזנה טובה יותר ועשו שביתה - המשטרה היהודית עצרה 10 נערים ומסרה אותם לידי הגרמנים ומאז נעלמו עקבותיהם - ב - 1943 הוא מגיע עם משפחתו ל - AUSCHWITZ - הוא נבחר לחיים ונשלח למחנה SINMARSCHAU ומאוחר יותר ל - CHEMNITZ - לעד יש תלונות קשות על התנהגותו של SPIEGEL יהודי מ - LODZ שהיה OBERCAPO במחנה

129* - JAKUBOWICZ MOSZE - העד הוא יהודי כפרי מאזור RADOMSK - הוא מגיע ל - AUSCHWITZ כעונש על יציאה מהגטו - העד מספר שראה ב - BIRKENAU בורות פתוחים לשרפת גוויות אליהם הביאו ילדים על משאית - המשאית נסעה לאחור הרימה את הארגז האחורי והילדים נשפכו לתוך הבור - העד מספר שהיו חיילי S.S. שלא יכלו לעמוד בזוועות האלה והתאבדו - כנספח לעדות העד מתאר מעשה זוועה של הגרמנים שהוא ראה במו עיניו עת הסתתר בעליית גג - אב ובנו נתפסו מחוץ לגטו ונקשרו ערומים לעץ - הביאו שני עגלים יונקי חלב שהורעבו קודם לכן והם מצאו את אברי המין של שני היהודים עד צאת נשמתם - הגרמנים עמדו וצחקו בעת השעשוע השטני

130 - JAKUBOWICZ JOSEF - העד מוסר את עדותו ב - ARGENTINA - הוא מספר מעט על גטו LODZ שם שהה עד לחיסול הגטו באוגוסט 1944 - בהמשך הוא מספר על מחנה KAUFERING - העד מוסר מידע על מנהג מקובל במחנה : מי שמודיע ראשון למנהל המחנה על מותו של אסיר יש לו הזכות לקחת את בגדי המת ואת מנת הלחם של אותו יום - חובת "היורש" הייתה גם לרשום את מספרו של האסיר המת על היד והרגל ולהניח אותו ליד הדלת של הצריף כדי שקומנדו מתים יפנו אותו - העד ואחיו נדחסו לרכבת שיעודה מחנה DACHAU אך הרכבת מופצצת ושניהם נפצעים - במחנה זה הם דועכים אך השחרור קרוב והם שורדים

131 - JAKUBOWICZ HELENA - העדה מספרת על החיים בגטו WARSZAWA ומחוצה לו - לעדה יש עדות בארכיון M49E תחת מס. 3418

132 - JUNGREJN JOSEF - העד הוא רב יהודי מהעיר CSOPOT בהונגריה שמספר על עצמו שהוא בן שישים ואין אנשים בגילו שנשארו בחיים - הוא מתלונן על יהודים אנשי CAPO למרות זה שהוא מודה שהוא עצמו היה CAPO - הוא מספר על החיים הדתיים במחנה

133 - JACZ CHANA - העדה חיה ב - LWOW מחוץ לגטו והיא נחשבה כל העת כנוצריה - בביתה התגוררו שלושה קצינים גרמנים שהיא שירתה אותם ובשלה להם ולכן הייתה מוגנת היטב - היא מספרת פה ושם רסיסים מתוך שואת היהודים שהתרחשה סביבה

134 - GRINBERG JOCHEWED-KAC - העדה ובעלה עסקו בעבודה ציבורית בצרפת לעזרת פליטים יהודים וילדים יתומים - בעלה היה מנהל בית יתומים והיא דאגה לאסירים יהודים במחנה DRANCY ומחנות נוספים - יש בעדות מידע רב על פעילות הארגונים היהודיים שפעלו בצרפת בעת השואה

135 - CHAJMOWICZ LEJB - מ - LODZ למחנה AUSCHWITZ ולמחנות
נוספים

136 - CHARLOS BERTA - העדה מספרת את קורות יהודי BRISK - מיד אחרי
כיבוש העיר הגרמנים אספו 5000 גברים מגיל 16 ל - 60 והם נעלמו ללא עקבות - העדה
חיה במסווה ארי כמעט עד לשחרור

137 - KACHANOWICZ ROZA - העדה מספרת על גטו VILNO ועל מסתור בכפר
KUPRIANISZKI הסמוך

138 - CHEJTAN JAKOB - העד חי ב - BUCURESTI בעת השואה - העד מספר
על מצב יהודי ROMANIA אך לא מדייק בדבריו - הוא מספר כיצד השיג דרכון טורקי תחת
השם מוחמד ועד כמה זה עזר לו בהיותו אזרח זר - אותו שם בדרכון עשה לו צרות צרות
בבקשו ויזה לאמריקה

139 - LEWKOWICZ HENIEK - העד מספר על גטו LODZ - באפריל 1944 הוא מגיע
למפעל "HASAG" VARTA ב - CZESTOCHOWA - משם העד מגיע למחנה
REMSDORF - התחיל מצעד המות ובאחד השלבים אחרי הפצצת הרכבת ובריחת
האסירים מלווי ה - S.S. אספו אותם וקטלו אותם ביער במכונות ירייה - העד שרד
ולאחר תלאות נוספות זכה לשחרור

140 - LITWAK SZAJE - העד מספר בגעגועים על עיירת הולדתו ROZNIATOW
העד מספר זוטות מן התקופה הסובייטית - בסוף אוקטובר 1941 גורשו היהודים לעיירות
הסביבה - העד הגיע ל - DOLINA ומספר עליה - הוא עבר לגטו STRYJ ומספר גם עליו
- אחרי חיסול גטו זה ב - 6/6/1943 הוא נמצא במקומות מסתור אצל אוקראינים ושורד

141 - LEWIN-WAFNER PAJE - העדה מספרת על גטו VILNA ומחנות אחדים

142 - LOKAWSKI CHAJM-ASZER - העד מספר על חיסול גטו BIALYSTOK - הוא
הובא למחנה BLIZYN - העד מספר הרבה על מחנה MAUTHAUSEN - ממחנה זה הוא
הגיע ל - EBENSEE שם שוחרר ע"י האמריקאים - העד מספר שהמשחררים בשלו כל
הלילה מטעמים ולאחר הארוחה הדשנה התחילה תמותה המונית

143 - LUKIEC JAKOB - העד מספר על גטו WARSZAWA ועל האקציות - בעת
המרד היה מוסתר בבונקר - הבונקר התגלה עקב הלשנה והוא נשלח ברכבת ממנה הוא
קופץ - אחרי הליכה הוא מגיע למחנה סמוך לעיירה BELZYCE שם עוד היו יהודים - במאי
1943 הוקף המחנה ומחסלים את הנשים והילדים בבור ההריגה ואת הגברים מביאים
למחנה BUDZYN - משם העד עבר מספר מחנות עד BERGEN BELSEN שם שוחרר

144 - LICHTENSZTEIN MORDCHAJ - העד מספר על גטו BEDZIN - הייתה
בגטו קבוצה של 20 יהודים ביניהם גם אחותו של העד ומשפחתה שקבלו דרכונים של מדינת
URUGUAI שנשלחו מ - SCHWEIZ - הם הוחזקו בגרמניה במחנה ליד
LIEBENAU יחד עם אזרחים אמריקאים ונותרו בחיים בסוף המלחמה - ב -
AUSCHWITZ עקב קבלת פרוטקציה מבני משפחה הוא נעשה כתבן בבוק 1 - יש לו
זווית ראייה שונה מהרגיל כי הוא היה שבע - הוא עובר למחנה GUNTERBRUEKE וגם
שם הופך לאחראי על הכלכלה - הוא יודע "להסתדר" בכל מצב - במצעד המות הוא בורח
ופוגש קבוצת שבויים אנגלים שברחו - הוא מסתפח אליהם במגמה לעבור את החזית
הרוסית הקרובה - הם מצליחים ואחרי נדודים בימים ויבשה הוא מגיע ל - LONDON -

העדות מעניינת כי בדרך כלל אנשים כמו העד בעמדות ניהוליות בבלוק אסירים - ב - AUSCHWITZ לא מסרו עדויות

145 - GITELMAN FRIDA - העדה גרה בצרפת והיא מספרת על תקופת השואה - המשפחה גרה בעיירת נפש בריביירה JUAN LA PEN - האזור נכבש בידי האיטלקים אך הם לא נגעו לרעה ביהודים - כאשר האיטלקים נטשו את הגרמנים והתחילה רדיפת היהודים המשפחה מצאה מקלט ב - MONTE CARLO - נסיכות MONACO לא נכבשה בידי הגרמנים ויהודים רבים מצאו בה מקלט -

146* - LIEBERMAN SZMUL - העד מספר על אקצית החיסול של גטו KIELCE - נשאר 1200 יהודים במחנה - בין היתר נשאר 49 שוטרים ומשפחותיהם - בפורים 1943 הגרמנים לקחו את ילדי השוטרים ורק 2 אמהות התייצבו ללכת אתם -

147 - לעדות אין נגיעה לשואה - לא תורגמה

148* - LEWIN LENA - העדה מספרת שבתקופה הראשונה אחרי כבוש LODZ נעצרה יחד עם נשים אחרות ברחוב והובאה לבית הכנסת שם גרמניות לבושות כאחיות ציוו עליה להתפשט עד ערום וצלמו אותה מזוויות שונות - מדדו את הגוף את הגולגולת ובדקו את העיניים - העדה מספרת על משפחתה בתוך הגטו כשילדה בת 9 השגיחה על שני ילדים קטנים וגם הייתה אחראית לבישול המרק ומעט האוכל שהיה בנמצא - העדה עוברת את מחנה AUSCHWITZ ונשלחת למחנה ZALZWEDEL שם הייתה עד לשחרור

149 - LEWIN HENIEK - העד מספר על השמדת יהודי KOLO - העד מגיע ל - AUSCHWITZ ולמחנות נוספים - הוא משתתף במצעד המות ושורד

150 - DR. FRIDERIK LEWI - העד מגיע מ - KRAKOW למחנה MAUTHAUSEN - העד הוא אדם מבוגר שהיה בכמה מחנות ושורד - מצב זה הוא נדיר מאד !

151 - LEWARTOW MENASZE - רב - העד הוא רב מ - KRAKOW - אביו היה רב העיר - כל עדותו מספרת על ההווי הדתי בגטו : על תפילה בצבור, חגים, חתונות וגירושין, לימוד תורה ועוד - העד מספר על קבוצה גדולה של חסידי גור, 60-70 במספר שהתעקשו להמשיך ללימוד תורה בגטו KRAKOW - כשחוסל הגטו ב - 13/3/1943 הם הסתתרו בבונקר אך התגלו יותר מאוחר, הובאו לגבעה והוצאו שם להורג - כל אחד מהם רץ אל הבור בקריאה "שמע ישראל" - העדות נקטעת לפני סופה - עדות חשובה מאד על ההיבט הדתי של החיים בגטו KRAKOW ובמחנה PLASZOW

152 - LEBENREICH ABRAM - העד הוא אחד מאותם חיילים יהודים בצבא פולין שעברו את הגבול ומסרו עצמם בידי ההונגרים - בתחילה היו יחד עם חיילים פולנים לאחר מכן הופרדו והיהודים היו במחנה נפרד - העד מספר את קורותיו המפותלים בין השנים 1939-1945

153* - LENKOWSKI MALKA - העדה מספרת על גטו KIELCE - גירוש היהודים למחנות המות התרחש בסוף אוגוסט 1942 - נשאר 1000 יהודים לניקוי הגטו - לאחר המשלוח הראשון שהובל ל - TREBLINKA ברחו שני יהודים : יוסלה וואסר ומשה מילו - הם הסתתרו מתחת לבגדי הנרצחים בתוך קרון שיצא את המחנה - הם חזרו לגטו וספרו על מחנה ההשמדה ולא האמינו להם - מפקד המשטרה סירב להכניס אותם למחנה כי הם זורעים פניקה - העדה מספרת שבמחנה הגרמנים עשו הרשמה

לנסיעה ל - PALESTINA לאלה שיש להם שם קרובי משפחה - בגטאות אחרים הרשמה
כזאת הייתה בדרך כלל תרמית כאן זה נעשה כדי ללגלג ולצחוק על בעלי האשליות -
בפורים 1944 אספו את כל הרופאים והאחיות עם משפחותיהם ורצחו אותם בסביבת
העיר - במחנה נשאר רופא אחד ואחות אחת ששרדה את השואה אך נרצחה בפוגרום
KIELCE ביולי 1946 - במאי 1943 אספו הגרמנים את הילדים שהיו במחנה 40 במספר
בין היתר גם את ילדה בן השלוש של העדה - **פולנים ספרו שהביאו את הילדים לבית**
הקברות ושם זרקו עליהם רימונים - העדה הגיעה למחנה AUSCHWITZ ומשם
לגרמניה למחנה MALCHOW - ב - 20 באפריל 1945 הגיעה למחנה ועדה של הצלב
האדום והעדה יחד עם נשים אחרות הובאו לשוודיה

154 - LEDERFARB MORDCHAJ - העד מספר על גטו WARSZAWA - הוא
מתאר את מרד הגטו מזווית ראייה מוגבלת - הוא נלכד יחד עם אחרים נשלח ל -
MAJDANEK ומשם למחנה SKARZYSKO

155 - LANDAU WILIAM - העד היה נער ב - 1939 בעיר VARTA - הוא נתפס ונדד
במחנות עבודה שונים עד שהגיע לגטו LODZ - משם באוגוסט 1944 הגיע ל -
AUSCHWITZ - אחרי מספר שבועות נשלח למחנה WUESTEGIERSDORF - העד
מספר על להקה אומנותית מבין אנשי LODZ שהופיעה במערכונים מונולוגים ושירים - הוא
מזכיר את שמו של שמאי רוזנבלום שחקן ידוע ב - LODZ - הוא השתתף בצעדת המות
ושרד

156 - MORDKOWSKI PINCHAS - העד מספר על גטו BARANOWICZ - הוא
היה במחנה KOLDUCZEWO - חיסול הגטו התרחש ב - 18/12/1942 - נשאר רק
בעלי מלאכה - העד הגיע לפרטיזנים עם נטיות אנטישמיות והוא מספר על כך -

157 - MONKA LEON - העד היה בגטו WARSZAWA אך הצליח לצאת ובאפריל
1942 הגיע לגטו RADOM - באוגוסט 1942 התחל הגטו ונשאר רק יהודים במחנה
עבודה - בינואר 1944 העד מגיע למחנה AUSCHWITZ - העד מתאר את הפנוי עם
התקרר החזית - הוא היה במחנות שונים והשתתף בצעדת המות -

158 - MITGANG ZALMAN - העד חי ב - RADZANOW עיירה קטנה ליד MLAWA
- בנובמבר 1939 גורשו יהודי העיירה ל - MLAWA - PERLMUTER יו"ר ה -
JUDENRAT שדאג ליהודי העיר הוצא להורג בפומבי - יהודים לקחו את גופתו כדי לערוך
לו לוויה יהודית מכובדת - כשנודע הדבר לגרמנים אספו את היהודים שארגנו את הלוויה
ושלחו אותם ל - AUSCHWITZ - בגטו נערכה תליה פומבית של 13 יהודים והוצאה להורג
בירייה של 50 צעירים ביניהם אחיו וגיסו של העד - העד הגיע ל - AUSCHWITZ בנובמבר
1942 - הוא מספר שהכיר את LEA RABOTA (לפי הידוע לי שמה הפרטי היה ROZA
- יוסלה כרמין) אחת מ - 4 הבנות שנתלו בעוון הברחת חומר הנפץ שהרס את המשרפות -
למסע המות יצאו 7000 אסירים ולמחנה THERESIENSTADT הגיעו 400 -

159 - MILENDER AJZIK - העד מספר על גטו BIALYSTOK עד לחיסול הסופי - לפי
דבריו במפעל ההלבשה בו הוא היה מנהל נשאר כמה אלפי יהודים שפונו רק ב -
22/8/1943 ברכבת למחנה MAJDANEK - הוא היה במספר מחנות עד למצעד המות -
הוא התחזה לשבוי רוסי כי חשב שיהיו לו יותר סיכויים לשרוד - אחרי השחרור היו לו צרות
צרות מעניין זה והוא היה צריך להוכיח שהוא יהודי

160 - MERDINGER IZIDOR - העד מספר שהגיע עם משפחתו לעיר
CZERNOWITZ מעט לפני תחילת השילוחים ל - TRANSNISTRIA בסתיו 1941 -
המשפחה מצליחה להיות בין המאושרים שנשארו בעיר בעת השואה - העד מספר על מצב
היהודים בתקופה זאת

161 - MEISELS ALFRED - העד ואמו בורחים מ - WIENA מברחים את הגבול הפולני ומגיעים ל - LWOW - יתר העדות מתרחש ברוסיה ואין לו קשר לשואה

162 - MASKOLA BLANKA זמרת אופרה - מוצא העדה מ - ZAGREB - בעת המלחמה היא עוברת עם משפחתה לאזור הכבוש בידי איטלקים ואחרי זה לתוך איטליה גופא שם ריכזו האיטלקים כ - 9000 פליטים יהודים - האיטלקים התייחסו אליהם בצורה הוגנת ונתנו להם עזרה - העדה חיה עם קצין איטלקי שדאג להשיג תעודות לכל המשפחה - בשלב האחרון של המלחמה המשפחה מסתתרת בהרים ויערות אצל הפרטיזנים - העדה מספרת שבין הפרטיזנים היו גם יהודים - העדות נקטעת כי העדה המשיכה דרכה לאמריקה -

163 - MARKUS ESTERA - העדה מספרת על גטו WARSZAWA על משפחתה ועל המרד - בימי המרד היא יוצאת לצד הארי דרך תעלות הביוב תמורת תשלום ובסופו של דבר מגיעה ל - HOTEL POLSKI - זאת הפעם הראשונה שאני פוגש עדות של מי שהיה במלון הזה ונשאר בחיים - יוסלה כרמין - העדה נמצאת ברשימת היהודים שאמורים להתחלף בגרמנים ולהגיע לארץ ישראל - בחודש יולי 1943 הם מובאים למחנה BERGEN BELSEN - היא נשארה במחנה עד אפריל 1945 ושורדת - לעדה יש הערה המאשרת שבמחנה בשלב האחרון לקיומו היה קיים קאניבליזם - עדות חשובה !!

164 - MARKOWICZ (אינה מסכימה למסור שם פרטי ותאריך לידה) - העדה נולדה בצרפת וגרה ב - PARIS עם אימה - בפסח 1944 הגרמנים התירו אפיית מצות ומכירתן - זה היה פיתוי ומלכודת ליהודים שבאו לקנות מצות - בדרך זאת היא נלכדה הובאה למחנה DRANCY ומשם ל - AUSCHWITZ

165 - לעדות אין נגיעה לשואה - לא תורגמה

166 - MAJEWSKI FELLA - העדה מספרת קורותיה העשירים - בין היתר הייתה בגטו VILNA ומספרת דברים טובים על JAKOB GENS

167 - MOND MOSZE - העד הוא רב שמוצאו מגליציה וחי עם משפחתו ב - PARIS - בעת הכיבוש הגרמני המשפחה עוברת ממקום למקום כאשר עיקר העול מוטל על אישתו - העד מספר שלא גילח זקן ופיאות והסתתר תמיד בבית - הוא רואה בזה נס שהם שרדו

168 - MORGENSTERN JOSZUA - העד עלה מפולין לארץ ישראל ב - 1924 אך ירד אחרי שלוש שנים לצרפת וגר ב - NICE - בעת השואה יהודי העיר והוא בתוכם הובאו למחנה DRANCY ומשם נשלחו ל - AUSCHWITZ - משם הוא נשלח ל - CZESTOCHOWA ועובד במפעל לחימוש - הוא חלה ונשאר במחנה בעת הפינוי - הוא זכה שם לשחרור

169 - NEWMEN URY - מוצא העד מ - KOWEL שסופחה לגרמניה ופונתה מכל היהודים בקיץ 1941 - העד ושלושת אחיו נשלחו למחנה SCHTEINEK ליד POZNAN שם הם עבדו יותר משנתיים - העד אומר שביוני 1941 היו במחנה 5600 יהודים כשהעד נשלח ל - BIRKENAU בספטמבר 1943 נותרו בחיים 400 - העד נשלח למכרה הפחם ב - JAWORZNO ומשם יצא למצעד המות עם התקרבות החזית - הדרך ממכרה הפחם עד BUCHENWALD ארכה 7-8 שבועות - יצאו 8400 אסירים והגיעו 1500 - מכאן הוא נשלח לעיירה SCHPEIZINGER על גבול שווייצריה עם 500 יהודים - אחרי שבועיים שוב התחיל המצעד עד 27/4/1945 כאשר המשמר נעלם והם נשארו 80 - אחרי השחרור מתו מספר אנשים נוספים מבין החולים

170 - NEJHOIZ CYLA - העדה ואביה היו שחקני תיאטרון ב - LODZ ואחרי זה בגטו
WARSAWA - המשפחה עברה ל - KOMAROW כי שם התנאים היו קלים יותר ולא
היה גטו מגודר - עד מהרה המצב משתנה והעדה עוברת לכפר שם היא מקבלת עזרה
מפולנים - העדה ואמה חיות בכפר במסווה ארי ושורדות

171 - NATAN JAKOB - העד מספר על הגטו ב - KIELCE - העד עבד בבי"ח יהודי -
הוא מספר שבחודש ספטמבר 1942 נכנסו גרמנים לבית החולים, אספו כמאה חולים
ודרשו מהרופא הראשי LICHTENSTEIN שיתן להם זריקת המתה - הרופא אמר שהוא
הולך לשוחח עם חבריו הרופאים - הוא נכנס לחדר סמוך והתאבד - הגרמנים ציוו על
הרופאים האחרים לבצע את הפקודה והם עשו זאת - העד נשלח ל - SKARZYSKO
KAMIENNA שם עבד שנתיים ובאוגוסט 1944 הגיע ל - BUCHENWALD - הוא שרד
את מצעד המות ושוחרר

172 - SEIMS JAKOB - העד מספר על גטו LODZ - אביו ואמו נפטרו בגטו מרעב -
באוגוסט 1944 הוא מגיע למחנה BIRKENAU ובחודש אוקטובר נשלח למחנה
SACHSENHAUSEN - בדרך לשם הם לא קבלו מזון ושתייה משך 5 ימים - העד מספר
שאסירים אוקראינים שהיו אתם בקרון דקרו יהודים ומצצו את דמם - (זאת עדות יחידה
שאני פוגש מידע כזה - יוסלה כרמין) העד השתתף במצעד המוות ושרד - העד מהגר
לארה"ב וגר ב - PITTSBURG - לפי דברי העד רופא יהודי יעץ לו להוריד את קעקוע
המחנה שעל ידו והוא עשה זאת - כעת הוא מצטער על מעשה זה

173 - SALOMON ABRAM - העד מספר על רציחת הרב MORGENSTERN בעיירה
WEGROW ביום כיפור 1939 - תוך כדי חטיפת יהודים לעבודה ביום כיפור חסיד
BRESLAW בקש מהגרמני רשות ללכת לרב לשאול בעניין עבודה ביום זה - הגרמני אמר
שילווח אותו לבית הרב - כשהגיעו לשם הוציא הגרמני את הרב שהיה עטוף בטלית לרחוב
ושם רצח אותו - כל יהודי העיירה השתתפו בלוויה

174 - SACHTER FRANKA - העדה היא נערה צעירה מאד כאשר בתוקף הנסיבות היא
לובשת מסווה ארי משיגה תעודות אריות ומסתדרת בכל מקום אליו היא מגיעה - למרות
המראה הטוב שלה והתעודה הכשרה יד המקרה מביא עליה סכנות - החושים שלה מנחים
אותה תמיד להסתלק בזמן הנכון ולהינצל

175 - DR. LIESELOTTE STEKL - העדה היא ממוצא צ'כי - היא מספרת קורותיה
המפותלים הכוללים שיט על הדנובה ואחרי כן שיט על אוניה יוונית שהצוות שלה מחבל
בכוונה בהמשך ההפלגה - העולים הופכים להיות מלחים ומביאים את האונייה כמעט עד
קפריסין - הם במצוקה ומשדרים S.O.S. - אוניה בריטית נענית וגוררת אותם לנמל - הם
מגיעים בסופו של דבר לחיפה וכאן קורה אסון PATRIA בו מוצאים מותם 300 איש -
בהמשך הם מועלים בכוח על אוניה שמביאה אותם לאי MAURICIUS -- העדה מוסרת
מידע רב על המתרחש באי משך כל שנות המלחמה ב - 1945 היא חוזרת לנמל חיפה

176 - עדות בעלום שם - העד היה בן 15 כשעבר ל - BRISK לאזור הסובייטי ב - 1939
- כאשר פרצה המלחמה בין גרמניה לרוסיה הוא מגיע לכפר הסמוך לעיר BIALA
PODLASKA - הוא עובד אצל איכר שיודע שהוא יהודי ובכל זאת מסכן את משפחתו
ומחביא אותו - העד ובת האיכר מתאהבים ומתחתנים אחרי השחרור

177 - SOKOLECKI MAKS - העד מספר על העיירה BUCZACZ - לאחר חיסול הגטו
העד חי ביער קרוב לעיירה - הוא מספר על קבוצת פרטיזנים יהודים בהנהגת בני הזוג
FRIEDLENDER אנשי "השומר הצעיר" - אחרי השחרור העד ושתי אחיותיו שנותרו
בחיים עברו לגור ב - RZESZOW - בתחילת אפריל 1945 הייתה בעיר עלילת דם על

ילד פולני שנמצא מת במרתף של שוחט יהודי - היה פוגרום והיהודים התפזרו לכל עבר למחרת היום

178 - SLUCKI LEON - העד מספר על העיר LACHWA שם ראש ה - JUDENRAT שיתף פעולה עם המחתרת - הם סיכמו יחד שיכינו חומר בעירה בבתיים וביום החיסול כאשר יראו שבניין הקהילה בוער יציתו היהודים את בתיהם וינסו לפרוץ אל היער - העד היה בין הראשונים שפרץ את שורות הגרמנים - מאות יהודים הגיעו ליער - חלק גדול הצטרף לפרטיזנים ביניהם גם העד - נשאר בחיים כמאה יהודים

179 - SLEPMAN ERNAM - העד מספר את סיפורו האישי המתרחש בעיקר ביער ROWNE - בקיץ 1944 הוא נלחם נגד הגרמנים במסגרת יחידה פולנית ומתקדם אתם עד BERLIN

180* - SCHWET THOMAS - העד היה בן 12 כשהגרמנים נכנסו ל - BUDAPEST כל המשפחה התנצרה עוד ב - 1939 כדי לברוח מהגזרות שהטילו על יהודים - זה לא עזר כי את אביו לקחו לפלוגות העבודה והעד ואמו נשלחו למחנה RAWENSBRUEK - במחנה הוא הופרד מאמו - שני הוריו נספו - המיוחד בעדות זאת היא התיאור של הפרטים הקטנים שאין למצאם בעדויות של מבוגרים

181* - SILBER ELSA - העדה הייתה ילדה בעת השואה בעיירה PODHAJCE בגליציה - היא מספרת על משפחתה ועל הגטו - היהודים חוסלו בחודש מאי 1943 בבורות ההריגה מחוץ לעיירה - העדה הסתתרה בכפר אצל אוקראיני - אביה עם יהודים אחרים הסתתר בבונקר ביער - היערן זמם לרצוח אותם כדי לשדוד את רכושם וכולם נרצחו - היה עוד בונקר שם הסתתרה אימה ושני אחיה - לבונקר זה דאג אוקראיני מכת "שומרי שבת" - היהודים בבונקר מקבלים על עצמם את מנהגי הכת - שני אחיה שורדים והעדה מטפלת בהם כל הזמן אחרי השחרור - העדה מספרת שאנשי כנופיות BANDERA רצחו אחרי השחרור את כל ילדי בית היתומים ב - ZBARAZ יחד עם המדריכים שלהם

182 - SIEGEL ISRAEL - העד מספר על החיים ברוסיה הסובייטית בעת המלחמה לאחר שנשלח לעומק רוסיה - דבר מעניין הוא המידע שהעד מוסר על תיאטרון יידיש מ - KIEW בשם "GASET" שפונה והגיע ל - UZBEKISTAN - ב - 1945 התיאטרון עובר ל - CZERNOWICZ והעד ואישתו יוצאים אתם ואחרי כן ממשיכים לפולין

183 - ENOCH CHAJM - העד היה בגטו LODZ - אביו ואחות צעירה מתו מרעב - ב - 1944 הגיע למחנה AUSCHWITZ ומשם למחנות נוספים עד לשחרור

184 - EHRENREICH - העד מוסר מידע על מצב היהודים ב - SLOWAKIA באוגוסט 1944 התחיל המרד הסלובקי - העד השתתף בקרבות יחד עם הפרטיזנים הסלובקים והרוסים

185* - ELENBLUM HENIEK - העד היה ילד בעת השואה - הוא מוסר דברים חשובים אך בצמצום רב ובצורה מבולבלת - כנראה שגובה העדות לא עשה מלאכתו כראוי

186 - ELBIRT JAKOW - זאת עדות ארוכה וחשובה מאד המספרת את קורות יהודי LUCK עד לחיסולם הסופי - בעת השלטון הסובייטי שהתייחס בחומרה לציונים ארגן איש "גורדוניה" דוד פרינצ'נטו בריחת צעירים אל מעבר גבול ROMANIA בדרך לארץ ישראל - חלקם הגדול נתפס ויוזם הבריחה ישב בכלא - דוד פרינצ'נטו סיפר לעד שבעת הנסיגה החפוזה של הסובייטים עם פרוץ המלחמה הוצאו לחצר בית הסוהר 500 אסירים וביניהם יהודים רבים ונקטלו במכונות ירייה - בעת היריות נפלה פצצה שהרסה את חומת הכלא

ובדרך זאת הוא עצמו הצליח לברוח - העד מספר על קצין גרמני בשם HANS GRIMM שעזר והציל את כל צוות בית החולים היהודי והיהודים נוספים - העד מספר שהעדה הקראית גרה בעיר העתיקה - הם לא נחשבו יהודים ולא נכנסו לגטו - מן העדות אפשר להבין שהיחסים בין היהודים והקראים היו מתוחים - העד יחד עם 32 יהודים הסתתרו בכפר אצל איכר צ'כי - בשלב האחרון של המלחמה הייתה הלשנה והעד נשלח למחנה STUTTHOF - הוא מספר שבמחנה זה אכל בשר אדם - זאת עדות נדירה על אכילת בשר אדם

187 - ECKSTEIN S. - לעדות אין קשר לשואה - תורגמה

188 - PROZER HERSZL - העד מספר על גטו CZESTOCHOWA - בספטמבר 1942 התחילה אקציה שנמשכה 5 שבועות ובה שלחו 40.000 יהודים ל - TREBLINKA - העד אומר שיש קבר אחים של 2000 יהודים ברחוב KAWA - היהודים עבדו במפעלי התחמושת "HASAG" - העד מספר על כמה גרמנים שעזרו ליהודים וגם לו באופן אישי - העד היה פעיל במחתרת ה - "בונד" ומספר על חיסול כמה יהודים משתפי פעולה - במאי 1943 התחילה אקציה בניהולו של S.S. RONN - בחור בן 18 MENDEL FISZELEWICZ שברח מ - TREBLINKA וחזר לגטו הוציא אקדח כדי להרוג את RONN אך החטיא - הוא נרצח במקום יחד עם עוד 25 יהודים - גם בגטו זה הגרמנים הפעילו את תרמית "PALESTINA" - 130 יהודים שנרשמו הוצאו להורג בבית העלמין - ביוני 1943 חיסלו את הגטו הקטן - העד לא השלים את עדותו והיא נקטעת

189 - FREGER ICCHOK - העד מספר את קורותיו באזור NICE בצרפת שם היה בעת השואה

190 - PSZENICA MOJSZE - העד עבר אל שטח רוסיה ב - 1939 - הוא מתאר את תלאותיו עד חזרתו לפולין ב - 1946 - לעדות אין קשר לשואה

191 - GELBORN RYSZARD - העד מספר את קורותיו האישיים השזורים בחיי משפחתו עד למרד גטו WARSZAWA - הוריו יצאו מרצונם לפני כן למחנה TRAWNIKI ונרצחו שם ב - 3/11/1943 - העד היה בגטו בעת הקרבות ויצא דרך תעלות הביוב לצד הארי - הוא מספר על ניתוח ותיקון ברית המילה שהיה מבצע רופא תמורת 500 זלוטי

192 - FILOSOF ENI - העדה מספרת קורות משפחתה בגטו LODZ - כל משפחתה מתה מרעב ומחלות - היא מגיעה בספטמבר 1944 ל - AUSCHWITZ ועובדת במפעל תחמושת

193 - PITCYLEK RUBEN - העד ואישתו עברו ב - 1939 לשטח הסובייטי - הם לא בקשו לקבל דרכון סובייטי על כן הגיעו לסיביר - העדות לא נוגעת לעניין השואה - תורגם

194 - FEINES ISRAEL - העדות לא נוגעת לשואה אך יש בו מידע חשוב על העיר RIGA - העד מספר שבשנת 1946 רצחו יהודים בעיר

195 - POLAK BELLA - העדה מספרת על העיירה SOPOCZKINIE ליד GRODNO לשם הועברו יהודי העיירה ב - 1942 - העדה מגיעה ל - AUSCHWITZ ומשם למחנות נוספים - למחנה MALCHOW הגיעה משלחת הצלב האדום השוודי ובמשאיות ואוטובוסים לקחו את הנשים לשוודיה

196 - GRUNBOJM SARA-POZNANSKA - העדה היא קרובת משפחה של השוחט POZNANSKI המעיד במספר 197 - היא מספרת על גטו BEDZIN - גם היא מתגלגלת במחנות שונים בגרמניה וזוכה לשחרור

197 - POZNANSKI JECHIL - העד מספר בהרחבה על האזור החופשי בצרפת ועל מחנות פליטים בשנות המלחמה - הוא ומשפחתו הסתתרו לסירוגין בכפרים וערים ובהרים - העד מספר שבעיר NICE וסביבתה נמצאו 36000 יהודים - תפיסת היהודים באזור החופשי התחיל באוגוסט 1942 בעזרת שוטרים צרפתים

198 - FEFER MALKA - העדה מספרת על העיירה BURSTYN - היא יוצאת לעבוד בגרמניה במסווה של נערה אוקראינית ומשרתת משפחה גרמניה כמעט שלוש שנים עד לשחרור

199 - FEFER LEON - העד הוא בעלה של העדה מלכה פפר המוסרת עדות 198 - הם בני דודים וכשהיא חזרה מגרמניה הם התחתנו - העד נולד בעיירה BURSTYN ומספר עליה - הוא מונה את שמות חברי ה - JUDENRAT - מלאכת תפיסת היהודים כדי לשלחם למחנה ZBOROW נעשתה בידי המשטרה היהודית - לעד יש טענות כבדות משקל נגד המשטרה היהודית ואנשי היודנראט - עם חיסול יהודי BURSTYN מגיע חלק מהם לגטו ROHATYN - העד מספר עליו - הוא הסתתר אצל פולני עד סמוך לשחרור

200 - PARKER MARTIN-POKORNY - העד הוא בעלה של אהה המוסרת את העדות
202 - הוא מחזק את דברי אישתו - הפולני שהסתיר את המשפחה היה שותפו לעסקים

201 - PARKER HALINA-POKORNY - העדה הייתה ילדה בת שלוש וחצי כשפרצה המלחמה - היא מספרת על גטו WARSZAWA - היא למדה בכיתה של גב. BRAHMS בגיל צעיר מאד - היא מספרת על בית הספר בו למדה ועל משחקי ילדים - אחד המשחקים נקרא "הגירוש" - היא עוברת עם משפחתה לצד הארי ומסתתרת אצל פולני

202 - PARKER EWA-POKORNY - בעדות 201 העידה הילדה בעדות זאת מעידה האם - העדה מספרת על גטו WARSZAWA - העדה ובתה הקטנה יצאו מהגטו והסתתרו אצל פולני - בהמשך כל משפחתה מסתתרת אצל אותו פולני ב - OTWOCK עד השחרור

203 - PARIZER JANKU - העדות לא נוגעת לשואה - העד היה ברוסיה - תורגמה

204 - PALEWSKI SIMON - העד מוסר מידע חשוב ומעניין שבעת כניסת הסובייטים ל - VILNA ב - 1940 היו שני פוגרומים נגד יהודים והצבא האדום לא התערב - העד מספר על גטו VILNA ועל מה שקרה עם VITENBERG - הוא מצטרף לפרטיזנים - העד מספר שלקחו את הנשק מהיהודים ועשו מהם "יחידה כלכלית" כלומר הם צריכים לדאוג לאספקה ליחידות הלוחמות - פירוש הדבר שיהודים יהיו אלה שיחרימו מזון אצל איכרים

205 - FUTERKO GERSZON - העד עבר לצד הסובייטי של פולין והגיע לעומק רוסיה - אישתו ושני ילדיו נפטרו - העד עבר צרות רבות אך אין לזה קשר לשואה

206 - FURMANSKI ABA - עד זה מספר חוויות השואה בצרפת הכבושה באזור החופשי ובאזור הכיבוש האיטלקי - העד יחד עם מאות יהודים עברו את הגבול לאיטליה - הקהילה היהודית ב - ROMA שיכנה אותם בתוך כנסיות למען ביטחונם - הוא עצמו היה בכנסיה ברחוב SICILIA 59

207 - FRIEDE SOFIA - העדה מספרת על היכרותה עם הסנטורית הפולניה MACZIESZYNA בתקופה שלפני המלחמה - העדה כתבה ספר על הקרטלים בפולין והסנטורית היחידה בסיים הפולני רצתה להכיר את האישה מחברת הספר - אחרי כבוש

פולין הגיעה אליה שליחה מטעם הסנטורית והציעה עזרה - העדה נעזרת בה ומצליחה לצאת עם בנה מפולין לאיטליה במאי 1940 ומשם דרך צרפת ופורטוגל הגיעו לקנדה

208 - FRUCHTZWEJG ROZA - העדה מספרת על גטו BEDZIN - היא הגיעה עם משפחתה ל - AUSCHWITZ אך אחרי מות אחותה נשארה לבד - היא נאסרה בעניין הברחת אבק השריפה ששימש לפיצוץ המשרפות יחד עם עוד 14 בחורות - בעת החקירה היא וחברותיה נאנסו - נתלו בפומבי 4 בנות ביניהן 2 היו מ - BEDZIN - שמותיהן של השתיים SAPIRSZTEIN ו - GERTLER - העדה יוצאת למסע המות ומגיעה למחנה DACHAU - במחנה היא פגשה גרמני שעזר למשפחתה ב - BEDZIN - הוא היה לבוש בגדי אסיר וסיפר לה שהוא נדון לחמש שנים במחנה בעוון עזרה ליהודים

209 - FRUCHTMAN ARON - העד נולד בפולין והוא מספר על נדודיו בין הארצות השונות - בין היתר הגיע מלונדון לרוסיה אחרי המהפכה כי היה קומוניסט - הוא עזב ב - 1925 כי התאכזב - הוא היה במחנה שבויים רוסיים בגרמניה שרד וחזר ללונדון

210 - FROST SAMUEL - העד מספר על העיירה ULANOW - במאי 1940 כשהיה בן 14 הוצא יחד עם אחרים למחנה עבודה JANISZOW - לאחר שנתיים במחנה זה העד עובר מחנות אין ספור ומשתחרר במחנה BERGEN BELSEN כשהוא חולה מאד

211 - FRISZMAN KALMAN - העדות לא קשורה לשואה - העד היה ברוסיה בעת הזאת

212 - FRIED ALEKSANDER - העד הוא צעיר יהודי סלובקי מהעיר ZILINA - הוא מתאר את מצב היהודים בסלובקיה - הוא מספר על מחנה SERED לשם אספו את היהודים לקראת משלוח - בדצמבר 1944 משלוח יהודים ובו גם העד מגיעה למחנה SACHSENHAUSEN - כמה אנשים השתגעו בתוך הקרון - העד השתתף במצעד המות וניצל

213 - FRIEDMAN MELECH - העד מספר על האקציות בגטו WARSZAWA בהן אבד את משפחתו - הוא משתתף בלחימה במרד הגטו במסגרת הבונד - לאחר גילוי הבונקר שם הסתתר הוא מובל - ל MAJDANEK ומשם ל - AUSCHWITZ ולמחנות נוספים

214 - FRIMEN JOSEF - העד מספר את קורותיו האישיים ואת קורות יהודי MAUTHAUSEN - היה במספר מחנות יחד עם אביו - אביו מת במחנה MAUTHAUSEN

215 - FRIMAN HAIMAN - העד היגר לצרפת וב - 1939 בא לבקר את משפחתו ב - WARSZAWA - הוא גויס לצבא יצא לחזית ונפל בשבי הגרמני - הוא בורח לכיוון השטח הסובייטי אך עד מהרה חוזר לוורשה - הוא מספר שבפסח 1940 נלקחו מבתי כנסת 200 יהודים ביניהם גם אביו והוצאו להורג במצודה - הוא נלכד בקיץ 1942 ונשלח ל - TREBLINKA - הוא קפץ מהרכבת וחזר לוורשה - לפי דבריו העביר חומר נפץ מהגטו הקטן לגטו הגדול לפני המרד ותוך כדי כך הרג חייל גרמני - הסיפור נשמע מפוקפק - הבונקר בו היה מתגלה והוא נשלח ל - MAJDANEK ומשם ל - AUSCHWITZ - הוא שוב קופץ מהרכבת ומוצא מסתור אצל פולנים עד לשחרור

216 - FRANKFURT FELLA - העדה מספרת על TOMASZOW MAZOWIECK - אחרי חיסול הגטו היא עברה למחנה BLYZIN - בהמשך הייתה במחנות נוספים עד לשחרור

217 - FODOR ALEKSANDER - העד מספר על פלוגות העבודה של היהודים המסופחים לצבא ההונגרי - הוא ואביו גויסו ביוני 1944 - הייתה שמועה שיהודים שמתנצרים לא יישלחו לחזית ויהיו בחסות ה-VATIKAN - העד ואביו התנצרו והם היו בפלוגות נפרדות מיתר היהודים - היו שתי פלוגות של מתנצרים ועשר פלוגות של יהודים - את המשך עלילותיהם בחזית צריך לקרא כדי להאמין - בסופו של דבר הם מגיעים ל - BUDAPEST נתפסים בידי אנשי צלב החץ ההונגרים ונשלחים למחנה BUCHENWALD ברכבת האחרונה של יהודים היוצאת ב - 20/12/1944 מ - BUDAPEST - אביו מת במחנה והעד עצמו נשאר בחיים הודות לרופא יהודי

218 - FLINT SABINA - העדה מספרת שעבדה באחוזת כפרית מחוץ ל - WARSZAWA והיא הייתה כל יום נוסעת לעבודה - הפולנים בעלי האחוזת עזרו לה בסיכון חייהם ובעיקר כומר שעזר לה בכל - העדה אינה מדייקת בתאריכים לגבי התרחשויות עליה היא מספרת

219 - FISZMAN HERSZ - העד היה יו"ר ה - JUDENRAT בעיירה BURSZTYN בגליציה - הוא מספר על תקופת הכבוש הסובייטית דברים מכוערים למדי - הוא מתאר את חיי העיירה בעת השואה ומזכיר שמות רבים מאנשי העיירה - בסוף 1942 מתרחשת אקצית החיסול - כל יהודי הסביבה מתרכזים במחנה BUKACZOWCE ומשם למחנות ההשמדה - העד שרד ביער במחנה משפחות

220 - FISZBOJM SZMUL - העד מספר על קורות יהודי KOZIENICE - העד בנו ושתי בנותיו עברו מחנות אחדים ושרדו

221 - FINLAY FELICIA - העדה מספרת את קורותיה האישיים השזורים עם קורות משפחתה וקהילת יהודי PINSK - היא חיה במסווה ארי עד השחרור

222 - FABUSZKIEWICZ-FAY MORIS - העד מספר על יהודי SOSNOWIEC - הוא מגיע ל - AUSCHWITZ ומשם למחנה DACHAU - זכה לשחרור ב - FELDAFING

223 - FAJGE JAKOB - העד מספר על CZESTOCHOWA עד החיסול - בהמשך היה במחנות נוספים עד השחרור

224 - FAJNGOLD ALEKSANDER - העד מספר על גטו KIELCE - הוא מוסר מידע רב על יהודי העיר עד לחיסולם הסופי

225 - FEDERMAN ABRAM - העד היגר מפולין לבלגיה בצעירותו וגר בעיר LIEGE - הפעילות נגד היהודים התחילה עם היהודים המהגרים - ביהודים ילידי המקום לא נגעו בהתחלה - משפחתו נלקחה ל - AUSCHWITZ בעת שהוא נמצא בבית חולים ושם נרצחו - הוא ירד למחתרת וחי בזהות שאולה - הוא מצטרף לארגון התנגדות יהודי שפעל רבות להצלת יהודים - על פעולות הצלה אחדות הוא מספר

226 - FAJNGOLD SZLAMA - העד היה עם בנו ברוסיה בעת השואה וכל העדות נסבה על קורותיהם שם - ב - 1946 לאחר שחזרו לפולין בנו נסע ל - KIELCE ונקלע לתוך הפוגרום שהתרחש בעיר - הוא נפצע והובא לבי"ח ל - LODZ מיוחד שהפורעים יפרצו לתוך בית החולים

227* - FAKTOR HENJA - העדה הייתה בת 4 בפרוץ המלחמה ואינה יודעת לספר על המתרחש בגטו CZESTOCHOWA - בעת האקציה בסוף 1942 הייתה מוסתרת בבונקר

3 שבועות יחד עם 200 יהודים והם לא התגלו - היא מוברחת מחוץ לגטו בתוך שק והייתה מוסתרת אצל פולניה משך שנתיים עד לשחרור

228 - **CWERLING SEWERIN** - העד למד משחק והיה שחקן תיאטרון ב - LWOW - בעת הכבוש הגרמני העד גר בעיירה NAWARIA - העד ואחותו הסתתרו בבור בשדה במסתור אצל איכר למעלה מעשרים חודשים - כל העת הזאת העד כתב יומן שגם הוא נמסר לארכיון Y.W.O.

229 - **CEDERBOJM ANCEL** - לעדות אין קשר לשואה - העד היה ברוסיה

230 - **KODLACZ BELLA** - העדות לא נוגעת לנושא השואה - העדה הייתה ברוסיה

231 - **KRETZI-BAILLY ANNA** - יהודיה החיה ב - PARIS מוסרת עדות על תקופת השואה - היא אמנם מזכירה פה ושם עניינים יהודיים אך באופן כללי העדות יכולה להיות של כל צרפתי מצוי

232 - **KRASZNIEWSKI MOSZE** - העד היה בכמה מחנות ולבסוף הגיע ל - BIRKENAU במרץ 1943 - הוא מזכיר את **S.S. SCHILINGER** שהכה אותו מכות רצח - זהו הקצין ש"אשת האגדה" הרגה בכניסה לתאי הגז - העד מספר על שמועה שהגרמנים הרגו אותו - השתתף בצעדת המות ושרד

* 233 - **KRELL SZYMON** - העד היה שוטר בגטו KIELCE - הוא מספר על רצח הרופאים ומשפחותיהם בפברואר 1943 - **הוא מזכיר את רצח 57 ילדים שההורים מסרו לגרמנים** - העד היה חולה בעת הפינוי ב - AUSCHWITZ ושחרר בתוך המחנה

234 - **KRAWCZYK GERSZON** - אין קשר לשואה - העד היה ברוסיה

235 - **KOZŁOWSKI MOSZE** - העד מספר על גטו VILNA - עם חיסול הגטו הוא נמצא במסתור אצל מכרים פולנים

236 - **KOSTRZEWA JERZY** - העד שומר על שמו הארי - זאת עדות מפורטת ומרשימה על חיי העד עם משפחתו בגטו WARSZAWA - בעת אקצית הקיץ 1942 הוא מנסה בכל כוחו למצוא מוצא והצלה לבני משפחתו - הוריו התאבדו - הוא מצליח להוציא את אישתו וחותנתו לצד הארי ואחריהן גם הוא יוצא - **העד מתאר את חיי הסכנה התמידית היום יומית עד להתקוממות הפולנית** - בהמשך הוא מתאר את החודשים בהם הוא ושני חבריו היו חבויים בתוך הריסות העיר עד לשחרור ב - 17/1/1945 - בתקופה אחרונה זאת הוא היה יחד עם MARK GEFEN - נדמה לי שהאיש הפך להיות עורך העיתון "על המשמר" - **עדות בלתי רגילה!**

237 - **DR. A. KORN** - העדה נולדה בסלובקיה ועברה יחד עם משפחתה את הגבול להונגריה ב - 1942 - העדה מתארת את החיים בהונגריה בעת הזאת - ביולי 1944 העדה מגיעה ל - AUSCHWITZ ומשם היא נשלחה למחנה ZITTAU - לפי דברי העדה האסירים קבלו יחס הוגן מצד הגרמנים אתם עבדו במפעל להרכבת מטוסים

238 - **KONISKI BENJUMIN** - העד מספר הרבה על גטו KOWNO שם היה עד קיץ 1944

239 - **KONIECPOLER DAWID** - העדות תורגמה ונמצאת ביד ושם בארכיון M49E

240 - KESTIN LIDA - העדה מספרת על גטו WARSZAWA בו שהתה עד מרץ 1943

- היא יוצאת לצד הארי ובעזרת פולנים מצליחה לעבור את התקופה הקשה עד לשחרור

241 - KENT ROZA - העדה מגיעה לעירה ROHATYN יחד עם כניסת הגרמנים - הוקם JUDENRAT והוא היה צריך לספק את תביעות הגרמנים מעכשיו לעכשיו כגון קפה וקקאו שלא היו בנמצא בעיירה - העדה יצאה בשליחות ה - JUDENRAT להשיג מצרכים אלה ב - LWOW - את האקציה הראשונה בצעו יחידות גרמניות שהגיעו מ - STANISLAWOW ב - 20/3/1942 - האקציה השניה הייתה ביום כיפור באותה שנה - העדה חיה במסווה ארי אצל משפחה פולנית ובן המשפחה מתאהב בה - הוא מתחתן אתה למרות שהיא גילתה לו את יהדותה - העדה מספרת ששני אחיה יחד עם צעירים אחרים מגטו ROHATYN קנו נשק כדי לצאת ליער - הדבר נודע לגרמנים דרך המשטרה היהודית והם שרפו את הגטו - גם שני אחיה נשרפו - העדה ובעלה עוברים שבעה מדורי גיהנום בחקירות ועינויים אודות יהדותה אך הם לא נשברים ויוצאים מזה חיים - העדה מוסרת מידע על 20 משפחות יהודיות מ - DROHOBYCZ שחיו בזהות ארית בעיר SANDOMIERZ ועקב הלשנה של יהודי כולם נאסרו והוצאו להורג באביב 1944 - אחרי השחרור בעלה נרשם כיהודי והם הגיעו לאמריקה - שני בניה נימולים

242-244 - העדים היו ברוסיה - אין קשר לשואה

243 - KERR FRANCESSE - העדה מספרת על חוויותיה בגטו WARSZAWA שם הייתה עם בעלה וילד עד סיום האקציה הגדולה של קיץ 1942 - הם עוברים לצד הארי ופולנים עוזרים להם לשרוד - העדות נקטעת מסיבות בריאות

245 - KAHANA SARA - העדה מספרת על גטו VILNA - בדרך ל - KAIZERWALD השומרים לקחו נשים לקרון המלווים ואנסו אותן - העדה השתתפה בצעדת המות ושרדה

246 - KLEJNHAMMER BRONIA - העדה הייתה בעיירה ROZNIATOW ויהודיה הועברו לגטו KALISZ - היא הייתה עדת ראייה של מות אימה בבור ההריגה בבית העלמין של העיר - העדה ברחה ליער וחיה שם לבד משך שנה - היא מצאה אישה עניה וזקנה שנתנה לה מזון ולעיתים גם מסתור - עקב הלשנה שתיהן נאסרו בבית הסוהר ונחקרו באכזריות - העדה מספרת על SZEWCİK גוי מהעיר STRYJ שנתלה בכיכר העיר בעוון הסתרת משפחה יהודית - בהמשך היא הייתה במחנות BRICZKOW ו - BORISLAW - העדה קפצה מרכבת שהובילה יהודים ל - AUSCHWITZ ונפצעה מכדור השומרים - פולני עוזר לה להסתתר ומטפל בה

247 - KAHN THEODOR - העד מספר על ייסודו של ועד בעיר NICE לעזרת הפליטים היהודים שבאו מגרמניה לצרפת - הועד קם ביוזמת העד ב - 1936 - הוא דש הרבה בועד הזה ומשבח את עצמו את פעולותיו ואת קשריו שהגיעו עד לברון ROTSHILD - דבר אחד חשוב נמצא בעדות והוא העזרה שהושיט הבישוף של העיר NICE ליהודים - הבישוף החביא גם את העד בתקופה האחרונה לפני השחרור - את העדות קשה לפענח - הכתב משובש - לא תורגמה

248 - KERAL ITA - העדה מספרת סיפור אישי קשה ומזעזע הקשור לסובייטים - היא ובעלה נעצרו כחשודים בריגול ונדונו לשנים של עבודת פרך - הילד שלה נלקח ממנה וגודל בפנימיות - הם מגיעים לפולין רק ב - 1948 - בשעת מסירת העדות ב - 1955 ב - NEW YORK עדין הילד היה ברוסיה

249 - KEHRHAUS WALTER - העד הוא אדם צעיר שנולד ב - WIENA - אביו היה פרשן רדיו ועורך עיתון סוציאליסטי והוא נעצר בליל הבדולח ב - 9/11/1938 - אמו ניסתה

לשחרר אותו אך הוא הובא כבר באותו יום פצוע קשה לבי"ח רוטשילד ונפטר - אמו מתה באותו יום והעד התייתם משני הוריו שנרצחו - כאן מתחילות עלילות נדודיו בתוך המדינה ואחרי כן גניבת הגבול לאיטליה שם הוא חי ללא ניירות - בתחילת 1941 הוא נעצר ומוחזר לאוסטריה - הוא נחקר, זהותו מתגלה הוא עובר עינויים ונשלח למחנה MAUTHAUSEN - העד מספר על המחנה ועל מחנות נוספים - העד מספר שימים פזורים לפני השחרור אסירים פרצו למחסן הנשק והרגו שומרים ו - CAPOS

250 - KLEJN J. - העד מוסר בשני סיפורים אישיים חוויות המתרחשות ב - ROMANIA - הסיפור השני נוגע ישירות לפוגרום הגדול שהתנועה הפשיסטית הרומנית " GARDA DE FIER " - " לגיון הברזל " ערכה בעיר הבירה BUKAREST בינואר 1941 - העד נעצר והיה על סף הוצאה להורג ורק במקרה נותר בחיים - העד היה עיתונאי ויודע לכתוב היטב וגם המתרגם אוזח בעט סופרים והתוצאה מצוינת - המראיינת גניה סילקס טועה כשהיא כותבת בהערת הפתיחה על "תקופת הכבוש של היטלר ברומניה" - ROMANIA לא נכבשה אלא הייתה בעלת ברית ל - GERMANIA

251 - KALINKA RUTA - העדה הייתה בגטו LODZ ומספרת עליו - ב - 15/8/1944 היא נלקחת ל - AUSCHWITZ ומשם למחנות אחרים - היא משתתפת בצעדת המות ושורדת

252 - KATZ REJZL - לעדות אין קשר לשואה כי העדה הייתה ברוסיה בעת המלחמה - בתקופת הביניים בין 1939-1941 היא הייתה ב - VITEBSK ויש עניין בקשריה עם יהודי המקום בתקופה מוגדרת זאת - **עוד דבר מעניין : בעיר BISK במחוז ALTAJ היא פגשה את אחותו של חיים וייצמן נשיא המדינה**

253 - KSZESZIWA TOJBE - העדה נשלחה ל - SKARZYSKO KAMIENNA עם חיסול הגטו ב - CHMIELNIK ב - 25/10/1942 - משם הם נשלחו ב - 1944 למחנה קרוב ל - LEIPZIG - מכאן היא יוצאת לצעדת המות ושורדת

254 - KATZ RUBEN - לעדות אין קשר לשואה - העד היה בעת הזאת ברוסיה הסובייטית

255 - KOSIER MOJZES - העדות לא נוגעת לנושא השואה - העד היה ברוסיה הסובייטית

256 - KERSZNBLETT MORIS - לעדות אין קשר לשואה - העד היה ברוסיה בעת הזאת

257 - KALISZER ABRAM - העד מספר על העיירה BURSZTYN - הוטל על העיירה כופר בסך חצי מליון זלוטי והם התקשו לאסוף את הכסף - היהודים הציעו למפקד הגרמני שיתיר לאיכרי הכפרים להיכנס לעיירה ולקנות את רכוש היהודים כדי שיוכלו לשלם - הגרמני נתן הסכמתו האיכרים באו וקנו בחצי חנים ובדרך זאת נאסף הכופר - העד מספר שהייתה אקציה בעיירה ROHATYN ב - 8/12/1942 - שלחו משם 800 יהודים וביניהם את אחיו של העד - **לפני הכנסתם לקרונות הפשיטו אותם ערומים - היהודים פרצו בדרך את הקרונות קפצו והסתובבו ערומים בכפור העז - אחיו של העד ספר לו שהסתובב בכפר ואיש לא הסכים להכניס אותו כי חשבוהו לשד או רוח רפאים** - בסופו של דבר איכר נתן לו סחבות אתם חזר לגטו ROHATYN - העד בא עם אשתו ושני ילדיו לגטו ROHATYN סמוך לאקציה גדולה שנערכה ב - 6/6/1943 בה הם נרצחו בבורות ההריגה - העד הסתתר במקומות שונים ושרד - בניגוד לכל העדים מארכיון זה המצהירים בסוף עדותם שהם מרוצים באמריקה, עד זה אינו מרוצה כלל ומצהיר שיעזוב הכל וייסע לישראל

- 258 - KROLL RUBEN - לעדות אין קשר לשואה - העד היה ברוסיה בעת בזאת
- 259 - ROZENSTEIN DAWID - העד מספר על PIOTRKOW TRIBUNALSKI
- 260 - REJZMAN SOLOMON - העד הוא רופא יהודי שלחם במסגרת הצבא הצרפתי ונפל בשבי הגרמני - הוא מספר על תקופת השבי שנמשכה כמעט 5 שנים
- 261 - RED KOPEL - העדות לא נוגעת לשואה - העד היה ברוסיה בעת הזאת
- 262 - REICH KLARA - העדה מספרת את קורות יהודי MIKULINCE ואת קורות יהודי TREMBOWLA עד לחיסולם הסופי - **העדה ברחה 18 פעמים מידי הגרמנים והאוקראינים ובדרך נס יצאה שלמה** - מספר פעמים מצאה איכרים רחמנים והגונים שהסתירו אותה אך לאחר זמן קצר הגעגועים למשפחה והרצון להיות עם יהודים גרמו לה לחזור לעיירה
- 263 - REISS EDMUND - העד מספר על SKALA - העד יחד עם עוד 9 צעירים משיגים נשק יוצאים ליער ומצטרפים לפרטיזנים - העד מספר על מחנה של יהודים הונגרים המסופחים לצבא ההונגרי שעבדו בתיקון הגשרים שהפרטיזנים פוצצו - **העד משכנע את המפקד שיחדרו למחנה יהרגו את השומרים וישחררו את היהודים - אחרי שחרור המחנה העד פוגש את היהודים ומייעץ להם לברוח ליערות ולהרים כי אחריתם תהיה מרה - הם לא מאמינים לו ואיש מהם לא רוצה לברוח** - בהמשך החזית קרובה הוא מתגייס לצבא האדום ונפצע מספר פעמים
- 264 - REIMS FANIA - העדה ושני ילדיה היו בעת השואה בגטו WARSZAWA - בתחילת 1943 הם נמסרו למשפחות פולניות והעדה עצמה עברה גם היא לצד הארי ב - WARSZAWA - העדה מספרת קורותיהם עד לשחרור - כל השלושה שרדו
- 265 - ROCHMAN GDALJA - העד מספר על ZAMOSZCZ בתחילת הכבוש - אחרי כן המשפחה עברה לרוסיה ושהו שם עד 1946
- 266 - ROZENBERG ABRAM - העד היה בגטו WARSZAWA בעת המרד - הוא היה יחד עם שני אחיו במחנות שונים והם ניצלו
- 267 - ROZENBLUM DAWID - העד הוא יהודי מהונגריה המספר את קורותיו
- 268 - ROZENBLIH CHANA - מוצא העדה מהעיירה ההונגרית FEREGYARMAT - היא מגיעה למחנה AUSCHWITZ ומשם למחנות נוספים עד השחרור
- 269 - ROZENGORTEN POLA - העדה הייתה אחות בבית החולים היהודי ב - LWOW - היא מספרת על בית החולים ומזכירה שמות של רופאים - בהמשך היא חיה במסווה ארי בוורשה
- 270 - RUZAL SURA - העדה נולדה בעיירה DROHOCZYN ומספרת עליה - באקצית החיסול היא יצאה עם שלושת ילדיה הקטנים מהגטו והתחילה לצעוד אתם לאזור הכפרי הסמוך - היא מצליחה למסור ילד וילדה לטיפול אצל פולנים והיא נשארה עם ילדה בת 8 - היא מצליחה לנווט את הדברים בתבונה עד ליום השחרור - הילד נבגד ונמסר לגרמנים שרצחו אותו - היא שרדה עם שתי בנותיה

271 - RUZAL FELIX - העד מספר על העיירה JANOW PODLASKI - הוא מגיע למחנה עבודה ב - MALOSZEWICE - הוא בורח מהמחנה ומסתתר ביערות ואצל איכרים עד לשחרור

272 - ROZENVAIG HARI - העד היגר מפולין לצרפת ושם נקלע יחד עם משפחתו לתוך הכבוש הגרמני - העדות מספרת את תלאות המשפחה בשטח הכבוש ובאזור החופשי - הם מצליחים להגיע לשוויצריה ושם שוהים עד תום המלחמה

273 - RUDNICKI DAWID - אמנם אין לעדות קשר לשואה אך העדות מעניינת מאד - העד הוא רב בניו יורק בעת מסירת העדות - הוא היה תלמיד ישיבה בעיירת הולדתו KAMINIEC LITOWSKI ובזמן הסובייטים הגלו את כל לומדי הישיבה לסיביר - הם הגיעו ל - SAMARKAND ושם הם פגשו יהודים מקומיים שעזרו להם להקים מין ישיבה מחתרית של לומדי תורה - העד מוסר מידע על חסידי LUBAWICZ

274 - SZILYS HIRSZ - צייר - העדות ניתנה ב - PARIS למראיינת GENIA SILKES - העד מוסר על חוויותיו ב - LODZ הכבושה עד הכניסה לגטו - בארכיון M1E קיימת עדות של הצייר המפרטת את עבודותיו כצייר בגטו LODZ

275 - DR. SZOMER LIPA - העד הוא רופא המספר על עיירתו BURSZTYN - העד מתאר את העינויים שסבלו היהודים מידי האוקראינים בזמן הביניים בין עזיבת הסובייטים לבין תחילת שלטון הכיבוש הגרמני - העד מספר על הכופר שהיו צריכים לשלם יהודי העיירה העניה - היהודים מכרו כל חפץ הניתן למכירה והאיכרים קנו בזול על מנת לאסוף את הכסף - ב - 15/10/1942 יהודי העיירה הובאו ל - BUKACZOWCE שם הייתה תחנת רכבת ומשם העמיסו את היהודים למשלוח - העד מצליח פעמיים להתחמק מידי הגסטאפו והוא מסתתר אצל ידיד פולני שמסכן את חייו - הוא ואשתו עוברים למסתור ביער ואיכרים מספקים להם מזון עד לשחרור

276 - STERNBACH YGNACY - העד היה בעל באר נפט ב - BORYSLAW ובעל מפעל - אביו היה יו"ר הקהילה היהודית ב - DROHOBYCZ - הוא מספר את קורות היהודים בשתי ערים אלה - ראה גם עדות מס. 278

277 - SZMULEWICZ ICCHOK - עדות גדולת ממדים שאינה נוגעת לשואה - העד היה ברוסיה בעת הזאת - **לא תורגמה**

278 - STERNBACH IGNACY - העד מספר על קהילת DROHOBYCZ שם אביו היה נשיא הקהילה היהודית - העד מספר על התפקיד המיוחד שהיה ליהודים בעלי מקצוע בתעשיית הנפט ב - BORYSLAW - במחנה היו ליהודים תנאים טובים - **עדות מעניינת על DROHOBYCZ ועל BORYSLAW !**

279 - STERN CECYLIA - העדה מספרת עלילה מרגשת המתרחשת בגטו LWOW אחרי שבעלה ובנה נלקחו באחת האקציות העדה נשארת עם ילדה בת 10 - היא תופרת בשביל כמה נשים גרמניות ואחת מהן מסכימה לקחת אותן לביתה - הגרמנייה עושה זאת שלא על מנת לקבל פרס ומסכנת את חייה - כאשר החזית מתקרבת והגרמנייה עוזבת את העיר היא עוברת עם בתה למנזר אוקראיני בחסותו של מטרופוליט SZEPTYCKI - **כדי לשרוד העדה ובתה עברו טכס טבילה נוצרי** - העדה נשארה ביחסים קרובים עם גב. WIETH מצילתה

280 - STERN ALICE - העדה גרה ב - PRAGA עד שילוחה לגטו LODZ - העדה מתארת מה עבר עליה בגטו עד ינואר 1944 כאשר נשלחה יחד עם אלף נשים נוספות

למחנה HASAG-CZESTOCHOWA - העדה מתארת את עבודתה במפעל התחמושת בו נשים נענשות בהצלפות בעוון "חבלה בייצור"

281 - STERN ABRAM - העד מספר בקצרה על BELCHATOW עד לחיסול - העד הועבר לגטו LODZ ומשם הגיע ל - AUSCHWITZ - בהמשך הוא שוהה במחנה KAUFERING - הם היו בבית 9 ילדים שרד רק העד ואחותו

282 - STERN ABRAM - העדות הזאת דומה לעדות 281 שנמסרה ע"י אותו עד - העד מספר על תליית 10 יהודים בפומבי בפורים 1942

283 - STEINBERG HELENA - העדה מספרת על חיסול גטו VILNA בספטמבר 1943 - העדה נשלחה למחנה STRASENHOF - למפקד המחנה היה יחס חיובי ליהודים - כל שבוע הציגו תיאטרון - בהמשך היא הייתה במחנות נוספים

284 - STEINBERG ALEKS - העד נלקח לצבא ההונגרי ביחידה נספחת של יהודים - העד סובל מהיחס המפלה והמשפיל של הסגל הפיקודי - הם נמצאים בחזית אוקראינה ויש חללים הונגרים - העד מפשיט את מדיו של חייל הרוג לוקח את זהותו והופך להיות חייל הונגרי מזוין ברובה - בדרך זאת הוא גם חוזר לעיירת הולדתו BILKA הקרובה ל - MUNKACZ - בסופו של דבר התרמית מתגלה הוא עומד למשפט ויושב בבית הסוהר - הוא בורח נתפס והפעם נשלח ל - BERGEN BELSEN - הוא השתתף בצעדת המות ושרד

285 - STEIN ISRAEL רב - העד הוא רב שנולד בעיירה הרומנית WIJNITZ שהייתה מפורסמת עקב החצר החסידית של משפחת הרבנים מבית HAGER - הוא קבל משרת רב בעיירה FALTICEN ועבר לגור שם - הוא מספר על גירוש מאות אלפי יהודי UKRAINA ו - BASARABIA מעבר לנהר NIESTER אל UKRAINA הכבושה שם הם מתו בהמוניהם מקור מרעב וממחלות

286 - STEIN MASCHA - העדה נולדה בעיירה SMARGON והיא מספרת עליה - בהמשך הייתה עם בני משפחתה במחנות נוספים - היא שרדה עם אחותה הצעירה

287 - STEIN BESY - העדה מספרת על העיירה HAROCHOW ליד LUCK - בעת החיסול היא ברחת ליער עם יהודים נוספים אך בסופו של דבר נשארה לבד - היא נלחמת על חייה ובעזרת פולנים שורדת

288 - SZULDMAN HARY - לעדות אין קשר לשואה - העד היה בברית המועצות - תורגמה

289 - SZECHTER SZYMON - העד חי בכפר GERMAKOWKA בעת פלישת הגרמנים - יהודי הכפר הובאו לגטו KOROWKA - המשטרה היהודית בעיירה הייתה מושחתת - לעד היה מכר אוקראיני מכת שומרי השבת "SUBOTNIK" שהסכים לעזור לו להקים ביער בונקר שישמש מסתור למשפחתו - הוא הבטיח לספק להם מזון והוא קיים את הבטחתו - עיקר הבעיה הייתה בחורף כשעקבות בשלג יכולים לגלות את מקום המסתור - שומר השבת פתר להם גם בעיה זאת - הוא התקין מעץ תבניות של עקבות בעלי חיים שונים והם הרכיבו את התבניות על הנעליים - זה אפשר לעד ולמשפחתו להסתובב ממקום למקום

290 - BUNEM SZRAGA - העד מספר על תלאותיו עם משפחתו ברוסיה הסובייטית - אין לעדות קשר לשואה - תורגמה

291 - SZMULEWICZ JOSEF - העד מספר על הגטו ב - TOMASZOW
MAZOWIECK - בהמשך הוא עובר מחנות נוספים - בשלב האחרון של המלחמה כאשר
מתקיים "מצעד המוות" הוא מגיע למחנה BUCHBERG - העד מוסר מידע מעניין לגבי
מקום זה הנמצא ב - TIROL - במקום זה חיכה להם MOLL שהיה אחראי על
הקרמטוריום ב - AUSCHWITZ וקבל כנראה הוראות לחסל אותם - מפקד המחנה לא
רצה למסור אותם לידי וברוך זאת הם נצלו

292 - SZEINMANN HENDL - העדה מספרת על העיירה ZWOLEN משם הגיעה ל -
SKARZYSKO - עם התקרב החזית היא נשלחת ל - CZESTOCHOWA לעבוד במפעל
התחמושת - כאן מצאו בכיסה כדור רובה בגינו כמעט שלמה בחייה - בהמשך הייתה
בכמה מחנות נוספים

293 - SZWACHFUSS-WEINREB RACHEL - העדה היא בת WARSZAWA
ובעת המרד הייתה בגטו והגיעה ל - MAJDANEK - היא נשלחה ל - SKARZYSKO
KAMIENNA ומשם למחנות נוספים

294 - SZICHTER NATAN - ב - 1941 הוא נחטף לעבודה מגטו BEDZIN ומזמן זה
הוא עובר מחנות רבים עד לשחרור